

Ειδική έκθεση

Η στήριξη του ΕΚΤ για την καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας:

Τα μέτρα χρήζουν καλύτερης στόχευσης, εξατομίκευσης και παρακολούθησης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Σύνοψη	I-IX
Εισαγωγή	01-29
Μακροχρόνια ανεργία: ένα επίμονο πρόβλημα στις αγορές εργασίας ορισμένων κρατών μελών	01-08
Πρωτοβουλίες της ΕΕ στον τομέα των πολιτικών απασχόλησης	09-20
Πολιτικές απασχόλησης: ένα προνόμιο των εθνικών κυβερνήσεων	09
Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» της ΕΕ	10-12
Η διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου	13-15
Η εξατομικευμένη προσέγγιση είναι κρίσιμη για την αποτελεσματικότητα των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας	16-20
Χρηματοδότηση ενεργητικών πολιτικών των κρατών μελών για την αγορά εργασίας από την ΕΕ	21-27
Ο αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19 στην απασχόληση	28-29
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	30-34
Παρατηρήσεις	35-75
Το ΕΚΤ δεν στόχευε πάντοτε ειδικά τους μακροχρόνια ανέργους	35-51
Η στήριξη του ΕΚΤ προσέγγισε τους μακροχρόνια ανέργους μέσω διαφόρων ειδών παρεμβάσεων	36-38
Πολλές παρεμβάσεις του ΕΚΤ επικεντρώθηκαν στην ανεργία εν γένει, όχι όμως ειδικά στους μακροχρόνια ανέργους	39-44
Ορισμένα από τα μέτρα του ΕΚΤ που εξετάσαμε ενείχαν τον κίνδυνο εστίασης στην «αφρόκρεμα»	45-46
Τα μέτρα «πρόσβασης στην απασχόληση» που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΚΤ δεν αντανakλούσαν πάντοτε την έκταση του προβλήματος της μακροχρόνιας ανεργίας σε πολλά κράτη μέλη	47-51
Δεν κατέστη πάντοτε δυνατή η τεκμηρίωση της σύνδεσης μεταξύ της στήριξης του ΕΚΤ για «πρόσβαση στην απασχόληση» και της εξατομικευμένης προσέγγισης	52-61
Νέες ρυθμίσεις για την περίοδο 2021-2027 στο πλαίσιο του ΕΚΤ+	59-61

Το πλαίσιο παρακολούθησης του ΕΚΤ δεν αρκεί από μόνο του για να αξιολογηθούν πλήρως τα επιτεύγματα των μέτρων για τους μακροχρόνια ανέργους 62-75

Οι ελλείψεις του πλαισίου παρακολούθησης του ΕΚΤ για την περίοδο 2014-2020 περιορίζουν την ικανότητα της Επιτροπής να αποκτήσει πλήρη εικόνα των αποτελεσμάτων 63-71

Υπάρχουν ελάχιστες αξιολογήσεις της στήριξης του ΕΚΤ για τους μακροχρόνια ανέργους 72-75

Συμπεράσματα και συστάσεις 76-79

Παραρτήματα

Παράρτημα I - Αριθμός μακροχρόνια ανέργων, ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας ως ποσοστό της συνολικής ανεργίας και ποσοστό μακροχρόνιων ανέργων ως ποσοστό του ενεργού πληθυσμού στην ΕΕ, 2009-2020

Παράρτημα II - Ποσοστά μετάβασης στην απασχόληση

Παράρτημα III - Κατανομή των κονδυλίων του ΕΚΤ στην επενδυτική προτεραιότητα 8i και ποσοστό εκτέλεσης

Ακρωνύμια και συντομογραφίες

Γλωσσάριο

Απαντήσεις της Επιτροπής

Χρονογραμμή

Κλιμάκιο ελέγχου

Σύνοψη

I Η μακροχρόνια ανεργία αναφέρεται σε άτομα τα οποία είναι άνεργα για τουλάχιστον 12 μήνες. Η έλλειψη επίσημης απασχόλησης για μια τόσο μακρά περίοδο μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις για τα πληττόμενα από την ανεργία άτομα, όπως ο υψηλότερος κίνδυνος φτώχειας, κοινωνικού αποκλεισμού, ακόμη και προβλημάτων υγείας. Ως εκ τούτου, η μακροχρόνια ανεργία επηρεάζει τον κοινωνικό μας ιστό. Ταυτόχρονα, από οικονομικής πλευράς, η μακροχρόνια ανεργία έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη και τα δημόσια οικονομικά.

II Στην ΕΕ, οι πολιτικές για την αγορά εργασίας αποτελούν προνόμιο των εθνικών κυβερνήσεων: Τα κράτη μέλη (ενίοτε από κοινού με τις περιφέρειές τους) είναι αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων και την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων για τη μείωση της (μακροχρόνιας) ανεργίας. Ταυτόχρονα, τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την ΕΕ για την ανάπτυξη συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση, και δη για να προάγουν τη δημιουργία εξειδικευμένου, εκπαιδευμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού, και αγορών εργασίας ανταποκρινόμενων στις εξελίξεις της οικονομίας. Στο πλαίσιο της στρατηγικής, ο ρόλος της ΕΕ είναι να ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και να υποστηρίζει –και, εφόσον κριθεί αναγκαίο, να συμπληρώνει– τα μέτρα τους.

III Από το 2011, η Επιτροπή αξιολογεί τις πολιτικές των κρατών μελών για την αγορά εργασίας μέσω της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Βάσει της ανάλυσης της Επιτροπής, το Συμβούλιο εξέδωσε μια σειρά από συστάσεις ανά χώρα με τις οποίες καλεί τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να λάβουν ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας, στα οποία περιλαμβάνεται η εφαρμογή εξατομικευμένης προσέγγισης. Το 2016, η προσέγγιση αυτή εγκρίθηκε με τη σύσταση του Συμβουλίου για τη μακροχρόνια ανεργία.

IV Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) είναι το κύριο χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ για τη στήριξη ενεργών μέτρων των κρατών μελών για την αγορά εργασίας. Κατά την περίοδο 2014-2020, τέσσερις από τους 11 θεματικούς στόχους που καθορίζονται στον κανονισμό περί κοινών διατάξεων για τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία σχετίζονται με το ΕΚΤ και τρεις από αυτούς αφορούν, τουλάχιστον εν μέρει, το ειδικό πρόβλημα της μακροχρόνιας ανεργίας. Συγκεκριμένα, περίπου 11,4 δισεκατομμύρια ευρώ διατέθηκαν στην επενδυτική προτεραιότητα «Πρόσβαση στην απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας και οικονομικά μη ενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που έχουν αποκοπεί επί μακρόν από την αγορά εργασίας, μέσω επίσης τοπικών πρωτοβουλιών

για την απασχόληση και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων». Πρόκειται για τη μοναδική επενδυτική προτεραιότητα που αναφέρεται συγκεκριμένα στους μακροχρόνια ανέργους, καθώς και σε άλλες ομάδες μειονεκτούντων ατόμων που αναζητούν εργασία και οικονομικά μη ενεργών ατόμων. Σύμφωνα με την Επιτροπή, η εν λόγω προτεραιότητα απορροφά περίπου το ήμισυ των κονδυλίων του ΕΚΤ που διατίθενται για τη χρηματοδότηση μέτρων αντιμετώπισης της μακροχρόνιας ανεργίας.

V Στο πλαίσιο του ελέγχου μας αξιολογήσαμε κατά πόσο η χρηματοδότηση του ΕΚΤ την περίοδο 2014-2020, μέσω της επενδυτικής προτεραιότητάς του «πρόσβαση στην απασχόληση», ήταν αποτελεσματική στην καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας. Ειδικότερα, αναλύσαμε τον βαθμό στον οποίο η χρηματοδότηση από το ΕΚΤ στόχευσε σε μέτρα που βοήθησαν τους επί μακρόν αναζητούντες εργασία να βρουν δουλειά. Επιπλέον, εξετάσαμε κατά πόσον τα κράτη μέλη ακολουθούν εξατομικευμένη προσέγγιση κατά την εφαρμογή των μέτρων «πρόσβασης στην απασχόληση» για τη διευκόλυνση της (επαν)ένταξης των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας. Τέλος, ελέγξαμε αν η Επιτροπή έλαβε τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συλλέξει συναφή και επαρκή στοιχεία για να προσδιορίσει τον αντίκτυπο της χρηματοδότησης του ΕΚΤ στην καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας.

VI Διαπιστώσαμε ότι με τα μέτρα «πρόσβασης στην απασχόληση» του ΕΚΤ χρηματοδοτήθηκαν διάφορες παρεμβάσεις την περίοδο 2014-2020, από τις οποίες ωφελήθηκαν πολλοί επί μακρόν αναζητούντες εργασία. Τα εν λόγω μέτρα του ΕΚΤ στόχευαν κατά κύριο λόγο τους μακροχρόνια ανέργους, ως υποομάδα του συνόλου των ανέργων ή/και των «μειονεκτουσών» ομάδων. Η επιλογή αυτή ήταν συμβατή με το πεδίο εφαρμογής της χρηματοδότησης για τη συγκεκριμένη επενδυτική προτεραιότητα, η οποία αφορά τους μακροχρόνια ανέργους αλλά περιλαμβάνει το σύνολο των αναζητούντων εργασία και των οικονομικά ανενεργών ατόμων. Η προσέγγιση αυτή εφαρμόστηκε επίσης στις άλλες συναφείς επενδυτικές δραστηριότητες του ΕΚΤ. Βάσει των διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με την προτεραιότητα «πρόσβαση στην απασχόληση», επισημάναμε επίσης ότι το ποσοστό των μέτρων που υποστήριξε το ΕΚΤ για την πρόσβαση των μακροχρόνια ανέργων στην απασχόληση δεν αντικατοπτρίζει κατ' ανάγκη την έκταση του προβλήματος σε ορισμένα κράτη μέλη.

VII Στο πλαίσιο της ανάλυσής μας καταδείξαμε επίσης ότι η έννοια της εξατομικευμένης προσέγγισης δεν υιοθετήθηκε πάντοτε με τα μέτρα που εφάρμοσε το ΕΚΤ κατά την περίοδο 2014-2020. Αυτό ήταν μια ευκαιρία για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων του ΕΚΤ για τους μακροχρόνια αναζητούντες εργασία, καθώς τα μέτρα αυτά ενδέχεται να μην αντιμετώπισαν σε κάθε περίπτωση τις ειδικές ανάγκες τους.

VIII Κατά τον έλεγχο μας επισημάνθηκε, επίσης, μια άλλη, συχνά εμφανιζόμενη αδυναμία του πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης του ΕΚΤ: η έλλειψη ειδικής κατηγορίας δαπανών για τις διάφορες ομάδες-στόχους (όπως είναι οι μακροχρόνια άνεργοι) δεν δυσχεραίνει απλώς τον προσδιορισμό του ύψους της χρηματοδότησης της ΕΕ που διατίθεται για τα εν λόγω μέτρα, αλλά καθιστά δύσκολη και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και του αντικτύπου της χρηματοδότησης στην ομάδα-στόχο.

IX Όσον αφορά την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027, συνιστούμε στην Επιτροπή:

- να επιμείνει να στοχεύουν τα κράτη μέλη ειδικά τους μακροχρόνια ανέργους και τις ανάγκες τους μέσω του ΕΚΤ+, στις περιπτώσεις που η μακροχρόνια ανεργία σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο είναι υψηλή·
- να επιμείνει στην εφαρμογή εξατομικευμένης προσέγγισης από τα κράτη μέλη για όλους τους μακροχρόνια ανέργους κατά την εφαρμογή των μέτρων στο πλαίσιο του ΕΚΤ+ για την «πρόσβαση στην απασχόληση» και
- να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα των μέτρων «πρόσβασης στην απασχόληση» για τους μακροχρόνια ανέργους.

Εισαγωγή

Μακροχρόνια ανεργία: ένα επίμονο πρόβλημα στις αγορές εργασίας ορισμένων κρατών μελών

01 Στην ΕΕ, η μακροχρόνια ανεργία έχει αναγνωριστεί ως ιδιαίτερο πρόβλημα εδώ και πολλά χρόνια. Όσοι παραμένουν εκτός απασχόλησης για μακρά χρονικά διαστήματα αντιμετωπίζουν περισσότερα προβλήματα κατά την προσπάθεια εξεύρεσης εργασίας, καθώς στερούνται κινήτρων, αυτοπεποίθησης και δεξιοτήτων¹. Επιπλέον, οι εργοδότες ενδέχεται να διστάζουν να προσλάβουν κάποιο άτομο που δεν έχει εργαστεί για μεγάλο χρονικό διάστημα². Οι μακρές περίοδοι ανεργίας ενέχουν υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας, κοινωνικού αποκλεισμού, ακόμη και προβλημάτων υγείας³. Ως εκ τούτου, η μακροχρόνια ανεργία επηρεάζει τον κοινωνικό μας ιστό. Ταυτόχρονα, από οικονομικής πλευράς, η μακροχρόνια ανεργία έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη και τα δημόσια οικονομικά⁴.

02 Το *Πλαίσιο 1* περιέχει τον ορισμό του όρου «μακροχρόνια ανεργία». Ο ορισμός συνάδει με τις κατευθυντήριες γραμμές της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, η δε Eurostat τον χρησιμοποιεί κατά την παραγωγή δεδομένων για τη μακροχρόνια ανεργία στην ΕΕ.

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «The feasibility of developing a methodology for measuring the distance travelled and soft outcomes for long-term unemployed people participating in Active Labour Market Programmes», Final report, 2019.

² Bertelsmann Stiftung, «Long-term Unemployment in the EU: Trends and Policies», 2016.

³ Σύσταση του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 2016, για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας (2016/C 67/01).

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «The feasibility of developing a methodology for measuring the distance travelled and soft outcomes for long-term unemployed people participating in Active Labour Market Programmes», Final report, 2019.

Πλαίσιο 1

Ορισμός της μακροχρόνιας ανεργίας

Ο όρος «μακροχρόνια ανεργία» αναφέρεται στον αριθμό των ατόμων που βρίσκονται εκτός εργασίας και αναζητούν ενεργά απασχόληση για τουλάχιστον 12 μήνες.

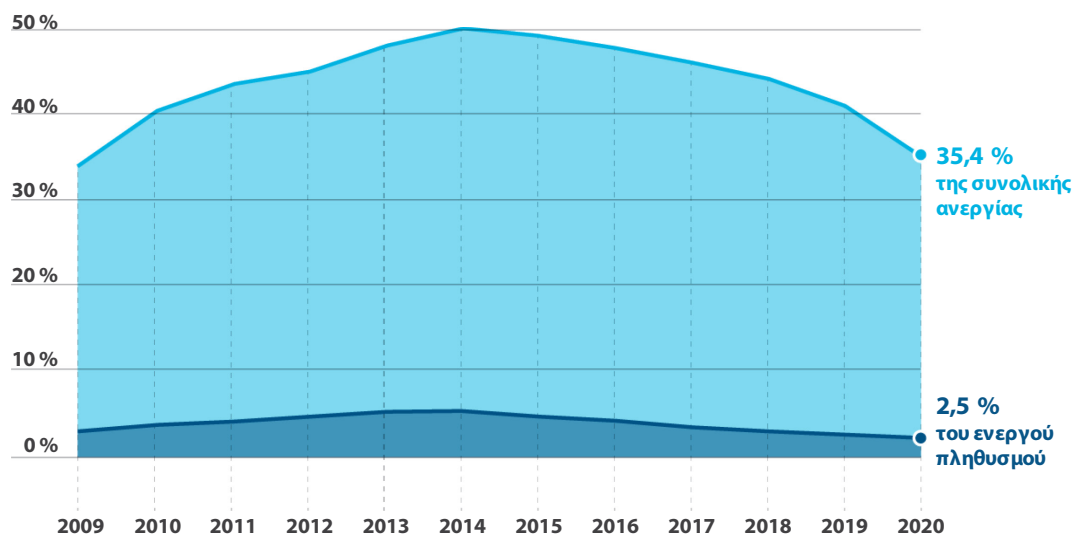
Ως άνεργος ορίζεται ένα άτομο ηλικίας 15 έως 74 ετών το οποίο ήταν εκτός εργασίας κατά την εβδομάδα αναφοράς και ήταν διαθέσιμο για εργασία το εν λόγω χρονικό διάστημα, και είτε αναζητούσε ενεργά εργασία κατά τις προηγούμενες τέσσερις εβδομάδες είτε είχε ήδη βρει εργασία την οποία επρόκειτο να ξεκινήσει εντός των επόμενων τριών μηνών. Ως περίοδος ανεργίας ορίζεται το χρονικό διάστημα αναζήτησης εργασίας ή το χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από την τελευταία εργασία (εάν είναι μικρότερο από το χρονικό διάστημα της αναζήτησης εργασίας). Ο ορισμός αυτός συνάδει με τις κατευθυντήριες γραμμές της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας⁵.

Η Eurostat παράγει στοιχεία σχετικά με τη μακροχρόνια ανεργία σε απόλυτους αριθμούς, ως ποσοστό του ενεργού πληθυσμού, καθώς και ως ποσοστό της συνολικής ανεργίας.

03 Στην ΕΕ, η μακροχρόνια ανεργία επιδεινώθηκε από τη χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση που ενέσκηψε στα τέλη της πρώτης δεκαετίας του 21ου αιώνα: το 2014, περίπου το 11 % του συνόλου του ενεργού πληθυσμού στην αγορά εργασίας ήταν άνεργοι, έναντι περίπου 9 % το 2009. Την ίδια περίοδο, περίπου το 50 % του συνόλου των ανέργων παρέμενε χωρίς δουλειά για πάνω από ένα έτος το 2014, έναντι του 34 % περίπου το 2009. Πρόσφατα, η κατάσταση επανήλθε στα προ της κρίσης επίπεδα. Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα ετήσια στοιχεία (2020), 15 εκατομμύρια άτομα αναζητούν εργασία στην ΕΕ των 27, εκ των οποίων το 35 % (5,3 εκατομμύρια άτομα) ήταν μακροχρόνια άνεργοι (βλέπε [γράφημα 1](#), [γράφημα 2](#) και [παράρτημα I](#) για την κατάσταση σε κάθε κράτος μέλος). Ωστόσο, οι οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 αυξάνουν τον κίνδυνο αναστροφής της καθοδικής αυτής τάσης κατά τα προσεχή έτη.

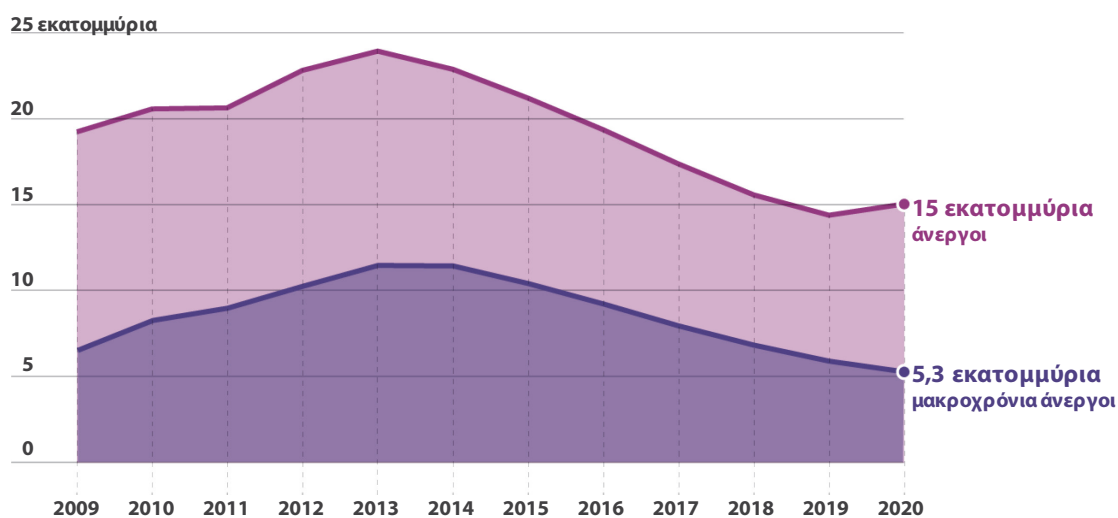
⁵ Eurostat glossary of terms.

Γράφημα 1 - Η μακροχρόνια ανεργία στην ΕΕ των 27 ως ποσοστό του ενεργού πληθυσμού και της συνολικής ανεργίας (2009-2020)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Eurostat (πίνακας με κωδικό «une_ltu_a» του Ιουλίου 2021).

Γράφημα 2 - Ο αριθμός των ανέργων και των μακροχρόνια ανέργων στην ΕΕ των 27 (2009-2020)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Eurostat (πίνακας με κωδικό «UNE_RT_A», του Ιουλίου 2021).

04 Μολονότι η οικονομική ανάκαμψη μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση χαρακτηρίστηκε από την κατά μέσο όρο μείωση του ποσοστού μακροχρόνιας ανεργίας σε επίπεδο ΕΕ, η πρόοδος αυτή δεν υπήρξε ομοιόμορφη, δεδομένου ότι εξακολούθησαν να υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των κρατών στα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας. Από τα στοιχεία της Eurostat για το 2020 που ήταν διαθέσιμα

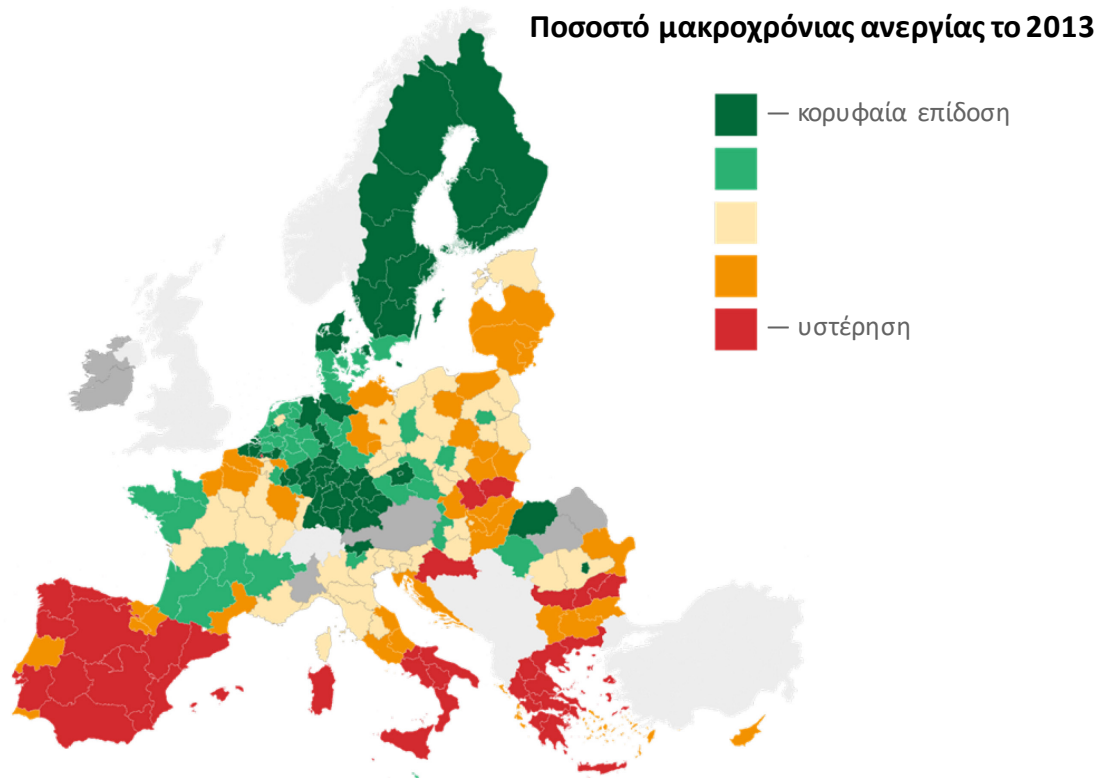
κατά τη χρονική περίοδο του ελέγχου, προκύπτει ότι επτά κράτη μέλη⁶ υπερέβησαν το μέσο ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας της ΕΕ των 27, ως ποσοστό της συνολικής ανεργίας (35,4 %), έναντι 10 κρατών μελών⁷ το 2014. Από τα επτά αυτά κράτη, στην Ελλάδα και την Ιταλία το εν λόγω ποσοστό ανήλθε στο 66,5 % και στο 51,5 % αντίστοιχα. Σε άλλα τρία κράτη μέλη (Βέλγιο, Βουλγαρία, Σλοβακία) το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων, ως ποσοστό επί του συνολικού αριθμού των ανέργων, υπερέβη το 40 %, ενώ στη Γαλλία και τη Σλοβενία υπερέβη το 35 % (βλέπε [παράρτημα Ι](#)). Το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων σε αυτά τα κράτη μέλη υπερβαίνει κατά 13,1 ποσοστιαίες μονάδες κατά μέσο όρο το σχετικό ποσοστό της ΕΕ των 27 (έναντι 9,2 ποσοστιαίων μονάδων το 2014).

05 Σε περιφερειακό επίπεδο, οι αποκλίσεις στα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας είναι ακόμη μεγαλύτερες. Αυτό καταδεικνύεται με την παρουσίαση του ποσοστού των μακροχρόνια ανέργων ως ποσοστού του ενεργού πληθυσμού: το 2019, στο ένα τρίτο περίπου των περιφερειών της ΕΕ των 27 (με βάση την ταξινόμηση NUTS 2 της Eurostat) το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων υπερέβη τον μέσο όρο της ΕΕ-27 (2,8 %). Το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας κυμαίνεται από 0,3 % έως 18,4 % (βλέπε [εικόνα 1](#) και [εικόνα 2](#)).

⁶ Βέλγιο, Βουλγαρία, Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία, Σλοβενία και Σλοβακία.

⁷ Βουλγαρία, Ιρλανδία, Ελλάδα, Ισπανία, Κροατία, Ιταλία, Μάλτα, Πορτογαλία, Σλοβενία και Σλοβακία.

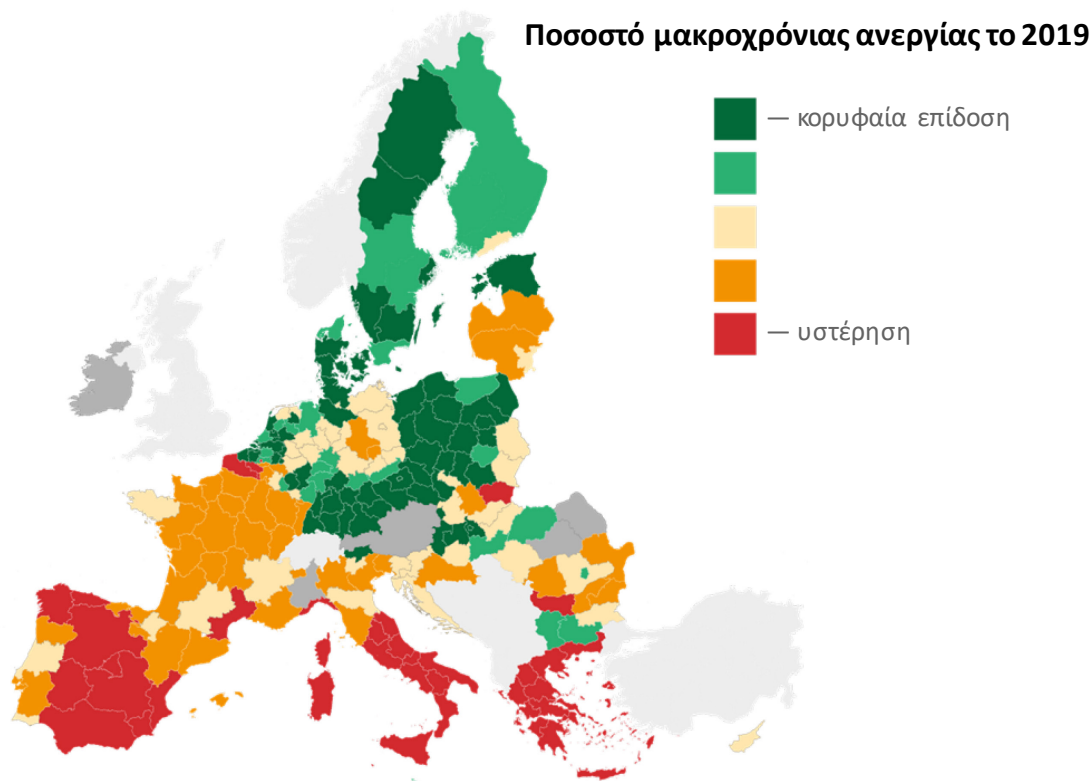
Εικόνα 1 - Το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ το 2013

Σημείωση: Η περιοχή σε σκούρο γκρι χρώμα είναι οι περιφέρειες για τις οποίες το Eurofound/η Eurostat δεν συγκέντρωσαν επαρκή ή αξιόπιστα περιφερειακά στοιχεία NUTS2. Αυτό ισχύει ιδίως για τις περιφέρειες δύο κρατών μελών: της Αυστρίας και της Ιρλανδίας. Εάν τα στοιχεία ίσχυαν για τη συνολική επικράτεια των εν λόγω κρατών μελών (βλέπε [παράρτημα Ι](#)), το χρώμα θα ήταν πράσινο σκούρο για την Αυστρία και πορτοκαλί για την Ιρλανδία.

Πηγή: Eurofound, βάσει στοιχείων της Eurostat.

Εικόνα 2 - Το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ το 2019

Σημείωση: Η περιοχή σε σκούρο γκρι χρώμα είναι οι περιφέρειες για τις οποίες το Eurofound/η Eurostat δεν συγκέντρωσαν επαρκή ή αξιόπιστα περιφερειακά στοιχεία NUTS2. Αυτό ισχύει ιδίως για τις περιφέρειες δύο κρατών μελών: της Αυστρίας και της Ιρλανδίας. Εάν τα στοιχεία ίσχυαν για τη συνολική επικράτεια των εν λόγω κρατών μελών (βλέπε [παράρτημα Ι](#)), το χρώμα θα ήταν πράσινο ανοιχτό για την Αυστρία και μπλε για την Ιρλανδία.

Πηγή: Eurofound, βάσει στοιχείων της Eurostat.

06 Εκτός από τα στοιχεία για την μακροχρόνια ανεργία, η Επιτροπή παρακολουθεί και τις ποσοστιαίες μεταβολές των δυνητικών εργαζομένων στην ΕΕ που είναι «διαθέσιμοι να αναλάβουν εργασία αλλά δεν αναζητούν εργασία», συμπεριλαμβανομένων όσων ανήκουν στην κατηγορία των «θεωρούντων ότι δεν υπάρχει διαθέσιμη θέση εργασίας» (των αποκαλούμενων «αποθαρρυσμένων αναζητούντων εργασία»)⁸. Καθώς αυτοί οι δυνητικοί εργαζόμενοι δεν αναζητούν ενεργά απασχόληση, δεν εντάσσονται στους ανέργους ή/και μακροχρόνια ανέργους, αλλά στα ανενεργά άτομα.

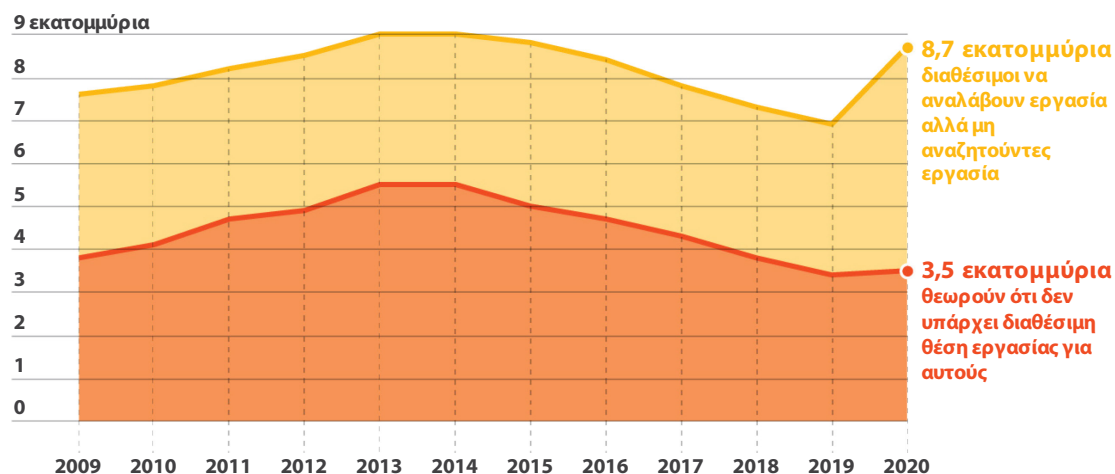
07 Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, η χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 προκάλεσε αύξηση του αριθμού των ατόμων που εγκαταλείπουν την αγορά εργασίας και περιέρχονται σε κατάσταση αδράνειας, ο αριθμός των οποίων κορυφώθηκε

⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[Employment and Social Developments in Europe](#)», Σεπτέμβριος 2019.

το 2013-2014, όταν ανήλθαν σε περίπου εννέα εκατομμύρια άτομα «διαθέσιμα να αναλάβουν εργασία αλλά μη αναζητούντα εργασία», συμπεριλαμβανομένων άνω των πέντε εκατομμυρίων που ανήκαν στην υποκατηγορία των «θεωρούντων ότι δεν υπάρχει διαθέσιμη θέση εργασίας». Ακολούθως, ο αριθμός των δυνητικών «αποθαρρυσμένων» αναζητούντων εργασία σημείωσε μείωση έως το 2020, όταν αυξήθηκε και πάλι στα 3,5 εκατομμύρια άτομα, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονταν οι ανήκοντες στη γενική κατηγορία «διαθέσιμοι να αναλάβουν εργασία αλλά μη αναζητούντες εργασία» (βλέπε [γράφημα 3](#)).

08 Ωστόσο, από τα στοιχεία αυτά δεν προκύπτει ο αριθμός των ατόμων τα οποία είχαν προηγουμένως καταμετρηθεί ως μακροχρόνια άνεργοι και έπαυσαν να αναζητούν εργασία επειδή «αποθαρρύνθηκαν». Στις στατιστικές τα άτομα αυτά δεν υπολογίζονται ως μακροχρόνια άνεργοι αλλά ως οικονομικά ανενεργοί, με αποτέλεσμα την αυτόματη μείωση του αριθμού των μακροχρόνια ανέργων. Η τακτική αυτή ενέχει τον κίνδυνο να δημιουργηθεί η ψευδής εντύπωση μιας θετικής μεταβολής της κατάστασης στον τομέα της απασχόλησης σε δεδομένη γεωγραφική περιοχή.

Γράφημα 3 - Οι «αποθαρρυσμένοι» στην ΕΕ των 27 (2009-2020)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Eurostat (πίνακας με κωδικό «lfsi_sup_a» και lfsa_igag», του Ιουλίου 2021).

Πρωτοβουλίες της ΕΕ στον τομέα των πολιτικών απασχόλησης

Πολιτικές απασχόλησης: ένα προνόμιο των εθνικών κυβερνήσεων

09 Στην ΕΕ, οι πολιτικές για την αγορά εργασίας αποτελούν προνόμιο των εθνικών κυβερνήσεων: Τα κράτη μέλη (ενίοτε από κοινού με τις περιφέρειές τους) είναι αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων και την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων για τη

μείωση της (μακροχρόνιας) ανεργίας. Ταυτόχρονα, τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την ΕΕ για την ανάπτυξη συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση, ειδικότερα για την προώθηση της δημιουργίας εξειδικευμένου, εκπαιδευμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού, και αγορών εργασίας ανταποκρινόμενων στις εξελίξεις της οικονομίας. Βάσει του στρατηγικού και συντονιστικού πλαισίου, η ΕΕ δεν ενθαρρύνει απλώς τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών αλλά επίσης υποστηρίζει –και, εφόσον κριθεί αναγκαίο, συμπληρώνει– τα μέτρα τους⁹.

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» της ΕΕ

10 Το 2010, η Επιτροπή πρότεινε τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη¹⁰, με στόχο να επιτευχθεί καλύτερος συντονισμός των εθνικών και των ενωσιακών πολιτικών. Ένας από τους πέντε πρωταρχικούς στόχους της στρατηγικής αφορά την απασχόληση, ειδικότερα την αύξηση του ποσοστού απασχόλησης του πληθυσμού 20-64 ετών από το 69 % στο 75 % τουλάχιστον έως το 2020. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τη στρατηγική αυτή τον Μάρτιο του 2010.

11 Στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η Επιτροπή ενέκρινε την πρωτοβουλία «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας»¹¹. Η πρωτοβουλία αυτή προτείνει 13 δράσεις που έχουν ως στόχο να βελτιώσουν τη λειτουργία της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας ενισχύοντας την ευελιξία και την ασφάλεια της απασχόλησης, παρέχοντας κίνητρα για την πραγματοποίηση επενδύσεων στην κατάρτιση, διασφαλίζοντας αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και διευκολύνοντας τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

12 Μια άλλη συνιστώσα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση (ΕΣΑ), η οποία εγκρίθηκε για πρώτη φορά το 1992. Πρόκειται για τον ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής της ΕΕ για την απασχόληση, έχει δε ως στόχο τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας σε ολόκληρη την ΕΕ. Η στρατηγική υλοποιείται μέσω του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Την υλοποίηση αυτής της στρατηγικής υποστηρίζει η Επιτροπή Απασχόλησης του Συμβουλίου (EMCO), η οποία αποτελεί την κύρια συμβουλευτική επιτροπή στον τομέα της

⁹ Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), Άρθρο 149.

¹⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Ευρώπη 2020 Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη», COM(2010) 2020 τελικό.

¹¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας: Ευρωπαϊκή συμβολή για την πλήρη απασχόληση», COM(2010) 682 τελικό.

απασχόλησης για τους υπουργούς Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων της ΕΕ στο Συμβούλιο Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (EPSCO).

Η διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου

13 Η εφαρμογή της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ήτοι ενός ετήσιου κύκλου συντονισμού της μακροοικονομικής, δημοσιονομικής και διαρθρωτικής πολιτικής των κρατών μελών. Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, τα κράτη μέλη υποβάλλουν τα οικεία εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων, τα οποία η Επιτροπή αναλύει με γνώμονα τη συνέπειά τους με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

14 Η Επιτροπή και το Συμβούλιο παρακολουθούν αναλυτικότερα την απασχόληση και την κοινωνική κατάσταση στα κράτη μέλη μέσω της κοινής τους έκθεσης για την απασχόληση, η οποία προτείνεται από την Επιτροπή και, μετά από διαβουλεύσεις και προσαρμογές, εγκρίνεται από το Συμβούλιο. Η αξιολόγηση αυτή αντικατοπτρίζεται επίσης στις ανά χώρα εκθέσεις της Επιτροπής, οι οποίες αναλύουν την οικονομική πολιτική των κρατών μελών, καθώς και στις ανά χώρα ειδικές συστάσεις της Επιτροπής. Από τη θέσπισή της το 2010, η δέσμη μέτρων για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο έχει συμπεριλάβει, μεταξύ άλλων, κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση. Σε αυτές η Επιτροπή προτείνει κοινές προτεραιότητες και στόχους για τις πολιτικές απασχόλησης που πρέπει να συμφωνηθούν με τις εθνικές κυβερνήσεις και να εγκριθούν από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

15 Η ΕΕ έχει αναγνωρίσει τη σημασία της μακροχρόνιας ανεργίας σε επίπεδο πολιτικής και έχει εκδώσει πολλές συναφείς, ειδικές ανά χώρα συστάσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Μεταξύ του 2011 και του 2020, η ΕΕ εξέδωσε τέτοιες συστάσεις για 15 κράτη μέλη, ενώ για 11 από αυτά εξέδωσε συστάσεις σε χρόνο προγενέστερο της έγκρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων (ΕΠ) για την περίοδο 2014-2020. Κατά την περίοδο υλοποίησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων (2015-2020), για τέσσερα από τα εν λόγω κράτη μέλη εκδόθηκε νέα σύσταση, ενώ για άλλα τέσσερα εκδόθηκε σύσταση για πρώτη φορά μετά το 2014.

Η εξατομικευμένη προσέγγιση είναι κρίσιμη για την αποτελεσματικότητα των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας

16 Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) ορίζει ως ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας (ΕΠΑΕ) όλες τις κοινωνικές δαπάνες

(εκτός από αυτές που αφορούν την εκπαίδευση) οι οποίες αποσκοπούν στη βελτίωση των προοπτικών των δικαιούχων να βρουν αμειβόμενη εργασία ή να αυξήσουν με άλλο τρόπο την ικανότητά τους να αποκομίζουν οικονομικά οφέλη¹². Σύμφωνα με την Επιτροπή, οι ΕΠΑΕ κατατάσσονται σε τέσσερις κύριες κατηγορίες: κατάρτιση, συνδρομή για την εξεύρεση εργασίας (συμπεριλαμβανομένης της καθοδήγησης και της παροχής συμβουλών), παροχή κινήτρων για την πραγματοποίηση προσλήψεων στον ιδιωτικό τομέα, και προγράμματα άμεσης απασχόλησης στον δημόσιο τομέα¹³.

17 Οι αποτελεσματικές ΕΠΑΕ είναι ζωτικής σημασίας για την ικανοποίηση των αναγκών των (μακροχρόνια) ανέργων και την παροχή βοήθειας σε αυτούς για να (επαν)ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Σύμφωνα με την Επιτροπή, τα διάφορα είδη ΕΠΑΕ δεν έχουν τον ίδιο βαθμό επιτυχίας στο σύνολο των ανέργων: η αποτελεσματικότητά τους εξαρτάται από το αν στοχεύουν την ενδεδειγμένη πληθυσμιακή ομάδα, από το κατά πόσον αποτελούνται από εξειδικευμένα μέτρα βάσει εξατομικευμένης προσέγγισης, καθώς και από την παρακολούθηση και την αξιολόγησή τους με βάση τα αποτελέσματα με στόχο την προσαρμογή των μελλοντικών μέτρων¹⁴.

18 Η εξατομικευμένη προσέγγιση λαμβάνει υπόψη τα συγκεκριμένα προβλήματα των ανέργων και διασφαλίζει ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες ανταποκρίνονται στις ατομικές τους ανάγκες. Είναι ιδιαίτερα σημαντική για τους μακροχρόνια ανέργους, οι οποίοι δυσκολεύονται ολοένα και περισσότερο να (επαν)ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Κατά μέσον όρο, η Eurostat εκτιμά ότι η πιθανότητα μετάβασης στην απασχόληση το 2020 είναι 11 % για τους μακροχρόνια ανέργους και 25 % για τους βραχυχρόνια ανέργους. Οι μεγαλύτερες διαφορές μεταξύ των μακροχρόνια και των βραχυχρόνια ανέργων επισημάνθηκαν στο Βέλγιο και την Ουγγαρία (άνω των 22 ποσοστιαίων μονάδων), ενώ οι μικρότερες εντοπίστηκαν στη Δανία, την Κροατία και τη Σουηδία, όπου το ποσοστό ήταν μικρότερο των 10 ποσοστιαίων μονάδων¹⁵ (βλέπε [παράρτημα II](#)). Επιπλέον, μολονότι το μέσο ποσοστό μετάβασης

¹² OECD glossary of terms.

¹³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή «The feasibility of developing a methodology for measuring the distance travelled and soft outcomes for long-term unemployed people participating in Active Labour Market Programmes», Final report, 2019.

¹⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «European Semester Thematic Factsheet – Active Labour Market Policies», Νοέμβριος 2017.

¹⁵ Βάσει των στοιχείων που αφορούν 26 κράτη μέλη, μη συμπεριλαμβανομένων του Ηνωμένου Βασιλείου και της Μάλτας.

των βραχυχρόνια ανέργων στην απασχόληση βελτιώθηκε κατά την περίοδο 2013-2020 (από 21 % σε 25 %), παρέμεινε σταθερό στους μακροχρόνια ανέργους, στο 11 %.

19 Η ΕΕ έχει τονίσει τη σημασία της εξατομικευμένης προσέγγισης σε πολλά έγγραφα πολιτικής:

- στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, όπου η εξατομικευμένη προσέγγιση αποτελεί ένα από τα δικαιώματα των ανέργων, από κοινού με την αναλυτική ατομική αξιολόγηση το αργότερο στους 18 μήνες ανεργίας¹⁶.
- στις κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου του 2010, του 2015 και του 2018, στις οποίες προωθείται η ενίσχυση των υπηρεσιών απασχόλησης μέσω της παροχής εξατομικευμένων υπηρεσιών προς όλους, συμπεριλαμβανομένων των πιο απομακρυσμένων από την αγορά εργασίας, και συνιστάται η εξατομικευμένη ενεργό στήριξη για την επιστροφή στην αγορά εργασίας¹⁷.
- τα περισσότερα ανά χώρα έγγραφα θέσης της Επιτροπής επισημαίνουν την ανάγκη εφαρμογής εξατομικευμένης προσέγγισης και ειδικά προσαρμοσμένων μέτρων.

20 Το 2016, το Συμβούλιο ενέκρινε τη «Σύσταση για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας»¹⁸. Στη σύσταση αποδίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην εξατομικευμένη προσέγγιση (βλέπε [πλαίσιο 2](#)). Μολονότι σε έκθεση αξιολόγησης της Επιτροπής του 2019¹⁹ αναγνωρίζεται ότι ακολουθείται μια πιο ολιστική προσέγγιση

¹⁶ Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, «Αρχή 4: Ενεργός υποστήριξη για την εξεύρεση απασχόλησης».

¹⁷ Απόφαση του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2010, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών, 2010/707/ΕΕ, παράρτημα, Κατευθυντήρια γραμμή 7: Αύξηση της συμμετοχής ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας, μείωση της διαρθρωτικής ανεργίας και προώθηση της ποιότητας των θέσεων εργασίας. Απόφαση (ΕΕ) 2015/1848 του Συμβουλίου, της 5ης Οκτωβρίου 2015, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών για το 2015, παράρτημα, Κατευθυντήρια γραμμή 6: Ενίσχυση της προσφοράς εργασίας και των δεξιοτήτων. Απόφαση (ΕΕ) 2018/1215 του Συμβουλίου, της 16ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών.

¹⁸ Σύσταση του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 2016, για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας (2016/C 67/01).

¹⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, Αξιολόγηση της σύστασης του Συμβουλίου για την ένταξη των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας», COM(2019) 169 final.

στην παροχή ατομικής στήριξης, η έκταση της χρήσης της εξατομικευμένης προσέγγισης ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Από τα στοιχεία προκύπτει ότι, σε γενικές γραμμές, το 2019 το 78,4 % των μακροχρόνια ανέργων καλυπτόταν από συμφωνία ένταξης στην εργασία. Ωστόσο, τα ποσοστά κάλυψης το 2019 κυμαινόταν μεταξύ των κρατών μελών από το 100 % έως το πολύ χαμηλό ποσοστό του 11,2 %.

Πλαίσιο 2

Η καθιέρωση της εξατομικευμένης προσέγγισης με τη σύσταση του Συμβουλίου

Ατομική αξιολόγηση και προσέγγιση

Οι υπηρεσίες απασχόλησης, καθώς και άλλοι εταίροι που στηρίζουν την ένταξη στην αγορά εργασίας, παρέχουν εξατομικευμένη καθοδήγηση στους ενδιαφερόμενους.

Οι υπηρεσίες απασχόλησης διασφαλίζουν την προσφορά αναλυτικών ατομικών αξιολογήσεων και καθοδήγησης σε όλους τους μακροχρόνια ανέργους το αργότερο στους 18 μήνες ανεργίας. Η αξιολόγηση θα πρέπει να καλύπτει τις προοπτικές απασχολησιμότητας των ενδιαφερομένων, τα εμπόδια στην απασχόληση και τις προηγούμενες προσπάθειες εξεύρεσης εργασίας.

Οι υπηρεσίες απασχόλησης ενημερώνουν τους εγγεγραμμένους μακροχρόνια ανέργους σχετικά με τις προσφερόμενες θέσεις εργασίας και τη διαθέσιμη στήριξη σε διάφορους οικονομικούς κλάδους και, κατά περίπτωση, σε διάφορες περιφέρειες και άλλα κράτη μέλη, ιδίως μέσω του ευρωπαϊκού δικτύου υπηρεσιών απασχόλησης (EURES).

Συμφωνίες ένταξης στην εργασία

Στους εγγεγραμμένους μακροχρόνια ανέργους που δεν καλύπτονται από τις εγγυήσεις για τη νεολαία προσφέρεται συμφωνία ένταξης στην εργασία το αργότερο όταν συμπληρώσουν 18 μήνες ανεργίας. Η εν λόγω συμφωνία θα πρέπει να περιλαμβάνει, ως ελάχιστη απαίτηση, προσφορά εξατομικευμένων υπηρεσιών που αποσκοπούν στην εύρεση εργασίας και τον προσδιορισμό ενιαίου σημείου επαφής.

Χρηματοδότηση ενεργητικών πολιτικών των κρατών μελών για την αγορά εργασίας από την ΕΕ

21 Κατά την περίοδο 2014-2020, οι κύριες πηγές χρηματοδότησης της ΕΕ για την υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» ήταν τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και

επενδυτικά ταμεία (ΕΔΕΤ) και, ειδικότερα, όσον αφορά τις ενεργητικές πολιτικές των κρατών μελών για την αγορά εργασίας, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο²⁰ (ΕΚΤ).

22 Τέσσερις από τους 11 θεματικούς στόχους (ΘΣ) που καθορίζονται στον κανονισμό περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ)²¹ για τα ΕΔΕΤ για την περίοδο 2014-2020 σχετίζονται με το ΕΚΤ και τρεις από αυτούς είναι σημαντικοί για την αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας:

- «προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας» (ΘΣ 8)·
- «προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων» (ΘΣ 9)· και
- «επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση» (ΘΣ 10).

23 Κάθε ΘΣ περιλαμβάνει μια σειρά από επενδυτικές προτεραιότητες. Πέντε από τις προτεραιότητες αυτές είναι συναφείς είτε με την παροχή ατομικής στήριξης στους μακροχρόνια ανέργους (8i, 8ii, 9i και 10iii) είτε με την υλοποίηση αλλαγών στις δομές των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης και στην παροχή υπηρεσιών (8vii). Από τις εν λόγω πέντε προτεραιότητες, μόνον η επενδυτική προτεραιότητα 8i (Πρόσβαση στην απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας και οικονομικά μη ενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που έχουν αποκοπεί επί μακρόν από την αγορά εργασίας, μέσω επίσης τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων –η οποία

²⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1304/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17 Δεκεμβρίου 2013, για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1081/2006 του Συμβουλίου.

²¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

αναφέρεται στη συνέχεια ως «πρόσβαση στην απασχόληση») αφορά συγκεκριμένα τους μακροχρόνια ανέργους²².

24 Για την περίοδο 2014-2020, συνολικό ποσό ύψους 27,7 δισεκατομμυρίων ευρώ, ή το 26 % του προϋπολογισμού του ΕΚΤ, διατέθηκε για την «Πρωώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας» (ΘΣ 8). Περίπου 11,4 δισεκατομμύρια ευρώ διατέθηκαν για την υλοποίηση μέτρων «πρόσβασης στην απασχόληση» (επενδυτική προτεραιότητα 8i). Καθένα από τα ακόλουθα τέσσερα κράτη μέλη διέθεσε άνω του 1 δισεκατομμυρίου ευρώ για την υλοποίηση της επενδυτικής προτεραιότητας 8i: Ισπανία, Ιταλία, Πολωνία και Σλοβακία (βλέπε [παράρτημα III](#)).

25 Τα περισσότερα ΕΠ του ΕΚΤ υλοποιούν ΘΣ και επενδυτικές προτεραιότητες ως επί το πλείστον συναφείς με τη μακροχρόνια ανεργία. Ειδικότερα, τα 145 από τα 178 ΕΠ (81 %) κατανέμουν κονδύλια στην υλοποίηση του ΘΣ 8, ενώ 106 ΕΠ στην επενδυτική προτεραιότητα 8i. Επιπλέον, όλα τα κράτη μέλη, εκτός από ένα, έχουν καταρτίσει ΕΠ στο πλαίσιο των οποίων κατανέμονται κονδύλια για την υλοποίηση της επενδυτικής προτεραιότητας 8i.

26 Η χρηματοδότηση του ΕΚΤ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την υποστήριξη διάφορων ειδών μέτρων και παρεμβάσεων που μπορούν να συνδράμουν τους μακροχρόνια ανέργους στην εξεύρεση εργασίας (βλέπε [πλαίσιο 3](#)).

²² Η επενδυτική προτεραιότητα 9i («Ενεργός ένταξη με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής, και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας») υποστηρίζει επίσης τους μακροχρόνια ανέργους, αλλά προβλέπει εν γένει μια διαφορετικού είδους συνδρομή, η οποία εστιάζει ευρύτερα στην κοινωνική ένταξη.

Πλαίσιο 3

Παραδείγματα παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας δυνάμει του ΘΣ 8 με την υποστήριξη του ΕΚΤ

Παρεμβάσεις μάθησης με βάση την εργασία μέσω προγραμμάτων μαθητείας, πρακτικής άσκησης και κατάρτισης.

Μέτρα για την εκπαίδευση και την κατάρτιση τα οποία εστιάζουν στην (επαν)ειδίκευση για την απόκτηση ειδικών επαγγελματικών δεξιοτήτων και στην κατάρτιση για την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων. Αυτά μπορούν να συνδυάζονται με άλλα είδη παρεμβάσεων του ΕΚΤ.

Η καθοδήγηση και η εξατομικευμένη στήριξη συνδυάζονται με άλλα είδη παρεμβάσεων του ΕΚΤ, ιδίως με μέτρα για την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Στο πλαίσιο αυτού του τύπου των παρεμβάσεων αξιολογούνται οι ανάγκες του ανέργου και, εν συνεχεία, προσφέρονται στοχευμένα μέτρα κατάρτισης.

Οικονομικά κίνητρα για τους εργοδότες τα οποία συμβάλλουν στη μείωση του κόστους εργασίας, ή άμεση επιδότηση των μισθών και των προσλήψεων, με στόχο την ενθάρρυνση των εργοδοτών να προσλαμβάνουν τα πιο απομακρυσμένα από την αγορά εργασίας άτομα.

27 Τα μέτρα και οι παρεμβάσεις του ΕΚΤ που σχετίζονται με τη μακροχρόνια ανεργία υλοποιούνται από δημόσιους φορείς (εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές υπηρεσίες απασχόλησης), μη κυβερνητικές οργανώσεις και ιδιωτικές επιχειρήσεις που υποδεικνύονται από τις εθνικές ή περιφερειακές διαχειριστικές αρχές (ή από ενδιάμεσους φορείς), ή που επιλέγονται μέσω προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.

Ο αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19 στην απασχόληση

28 Τα περιοριστικά μέτρα που επέβαλαν τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 από τον Μάρτιο του 2020 και εξής είχαν σημαντικό αντίκτυπο – σε διαφορετικό όμως βαθμό– στην οικονομική δραστηριότητα και την απασχόληση σε όλα τα κράτη μέλη και στους σημαντικότερους οικονομικούς κλάδους. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή πρότεινε ενδιάμεσα μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας την άνοιξη του 2020. Το μέσο SURE²³, το οποίο στηρίζει τη χρήση

²³ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/672 του Συμβουλίου της 19ης Μαΐου 2020 σχετικά με τη θέσπιση ευρωπαϊκού μέσου προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε

συστημάτων μειωμένου ωραρίου εργασίας και παρόμοια μέτρα διατήρησης των θέσεων εργασίας σε ολόκληρη την ΕΕ, εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τον Μάιο του 2020. Μέχρι στιγμής, το σύστημα αυτό συνέβαλε στον μετριασμό της αύξησης της ανεργίας, παρά τη δραματική πτώση της οικονομικής δραστηριότητας²⁴. Ωστόσο, όταν το σύστημα παύσει να εφαρμόζεται τον Δεκέμβριο του 2022, υπάρχει ο κίνδυνος να αυξηθούν τα ποσοστά ανεργίας και να πληγούν οι μακροχρόνια άνεργοι²⁵.

29 Η Επιτροπή πρότεινε επίσης να χρησιμοποιούνται τα ΕΔΕΤ με μεγαλύτερη ευελιξία. Τον Απρίλιο του 2020 τέθηκαν σε ισχύ οι πρωτοβουλίες επενδύσεων για την αντιμετώπιση του κορονοϊού (CRII και CRII+) που εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Οι εν λόγω πρωτοβουλίες προβλέπουν την προσωρινή δυνατότητα συγχρηματοδότησης κατά 100 % από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, καθιέρωσαν δε πρόσθετη ευελιξία για τη μεταφορά κονδυλίων μεταξύ διαφορετικών ταμείων και προγραμμάτων. Ως εκ τούτου, πάνω από τα μισά κράτη μέλη αποφάσισαν να τροποποιήσουν τα οικεία ΕΠ προκειμένου να θεσπίσουν τη δυνατότητα συγχρηματοδότησης στο 100 % των μέτρων του ΕΚΤ ή/και μεταφοράς πρόσθετων κονδυλίων από άλλα ΕΔΕΤ προς τα ΕΠ του ΕΚΤ.

κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE) λόγω της επιδημικής έκρηξης της COVID-19, ΕΕ L 159 της 20.5.2020, σ. 1.

²⁴ Επισκόπηση αριθ. 06/2020 του ΕΕΣ, «Κίνδυνοι, προκλήσεις και ευκαιρίες στο πλαίσιο της απόκρισης της ΕΕ στην κρίση της COVID-19 σε επίπεδο οικονομικής πολιτικής». ΟΟΣΑ «Job retention schemes during the COVID-19 lockdown and beyond», όπως επικαιροποιήθηκε στις 12 Οκτωβρίου 2020.

²⁵ ΟΟΣΑ, «Employment Outlook 2020». Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «European Economic Forecast, Spring 2021», Institutional paper 149, Μάιος 2021.

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

30 Στο πλαίσιο του ελέγχου μας αξιολογήσαμε κατά πόσον η χρηματοδότηση του ΕΚΤ για την περίοδο 2014-2020, βάσει της επενδυτικής προτεραιότητας «πρόσβαση στην απασχόληση», αντιμετώπισε τις ειδικές ανάγκες των μακροχρόνια ανέργων με σκοπό τη διευκόλυνση της (επαν)ένταξής τους στην αγορά εργασίας. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, εξετάστηκαν τρεις ειδικές πτυχές:

- ο αναλύσαμε τον βαθμό στον οποίο τα κονδύλια του ΕΚΤ κατευθύνθηκαν σε μέτρα διευκόλυνσης της (επαν)ένταξης των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας·
- ο εξετάσαμε κατά πόσο τα κράτη μέλη βασίστηκαν στην εξατομικευμένη προσέγγιση κατά την εφαρμογή των μέτρων «πρόσβασης στην απασχόληση» και
- ο ελέγξαμε αν η Επιτροπή έλαβε τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συλλέξει συναφή και επαρκή στοιχεία για να προσδιορίσει τον αντίκτυπο της χρηματοδότησης του ΕΚΤ στα μέτρα καταπολέμησης της μακροχρόνιας ανεργίας.

31 Η ανάλυσή μας επικεντρώνεται στον ρόλο και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής κατά την κατάρτιση και την επακόλουθη υλοποίηση των ΕΠ του ΕΚΤ για την περίοδο 2014-2020. Αναλύσαμε τη σχετική τεκμηρίωση και πραγματοποιήσαμε συνεντεύξεις με εκπροσώπους της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης (ΓΔ EMPL) και της Eurostat, ως παρόχου των σχετικών στοιχείων.

32 Η ανάλυσή μας καλύπτει όλα τα κράτη μέλη. Επιπλέον, εξετάσαμε αναλυτικότερα τέσσερα κράτη μέλη (Ιρλανδία, Ιταλία, Πολωνία και Σλοβακία), καθώς είτε αντιμετώπιζαν ειδικές δυσκολίες με τη μακροχρόνια ανεργία κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού είτε είχαν διαθέσει σημαντικό μέρος των κονδυλίων του ΕΚΤ στην επενδυτική προτεραιότητα 8i.

33 Αναλύσαμε τέσσερα ΕΠ του ΕΚΤ (ένα για κάθε κράτος μέλος που επιλέξαμε)²⁶, και αξιολογήσαμε κατά πόσον το σκεπτικό της παρέμβασης που καθορίστηκε για την παροχή σχετικής με τη μακροχρόνια ανεργία στήριξης συνέβαλε στην αντιμετώπιση του προβλήματος της μακροχρόνιας ανεργίας. Βάσει της σημαντικότητας και του επιπέδου εκτέλεσης, εξετάσαμε επίσης από μία έως τρεις δράσεις «πρόσβασης στην απασχόληση» για κάθε ΕΠ, προκειμένου να ελέγξουμε εάν η υλοποίησή τους έγινε κατά τρόπο που να ικανοποιεί τις ειδικές ανάγκες των μακροχρόνια ανέργων με την εφαρμογή εξατομικευμένης προσέγγισης. Για κάθε επιλεγμένο ΕΠ, εξετάσαμε επίσης τις ατομικές περιπτώσεις 18 έως 24 τυχαία επιλεγμένων προσώπων τα οποία ενώ βρισκόνταν εκτός εργασίας για πάνω από 12 μήνες, όμως είχαν συμμετάσχει σε κάποιο χρηματοδοτούμενο από το ΕΚΤ μέτρο για την αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας. Συνολικά, εξετάσαμε 78 τέτοιες ατομικές περιπτώσεις. Επιπλέον, πραγματοποιήσαμε συνεντεύξεις με εκπροσώπους των αρμόδιων εθνικών αρχών (ήτοι υπουργείων αρμόδιων για την πολιτική απασχόλησης, καθώς και διαχειριστικών αρχών ή φορέων υλοποίησης).

34 Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας στο διάστημα μεταξύ Σεπτεμβρίου 2020 και Ιουλίου 2021. Οι ταξιδιωτικοί και υγειονομικοί περιορισμοί που συνδέονται με την πανδημία COVID-19 δεν μας επέτρεψαν να εκτελέσουμε επιτόπιες επισκέψεις. Όλες οι συνεδριάσεις με την Επιτροπή, τις εθνικές αρχές και το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) πραγματοποιήθηκαν μέσω τηλεδιάσκεψης.

²⁶ Ιρλανδία (Πρόγραμμα για την απασχολησιμότητα, την ένταξη και τη μάθηση για την περίοδο 2014-2020), Ιταλία (Εθνικό επιχειρησιακό πρόγραμμα σχετικά με τα συστήματα για τις ενεργές πολιτικές απασχόλησης), Πολωνία (Περιφερειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα του Βοεβοδάτου της Σιλεσίας για την περίοδο 2014-2020) και Σλοβακία (Επιχειρησιακό πρόγραμμα για τους ανθρώπινους πόρους για την περίοδο 2014-2020).

Παρατηρήσεις

Το ΕΚΤ δεν στόχευε πάντοτε ειδικά τους μακροχρόνια ανέργους

35 Εξετάσαμε εάν η Επιτροπή στήριξε τα κράτη μέλη στο στάδιο προγραμματισμού κατά τέτοιο τρόπο ώστε το πρόβλημα της μακροχρόνιας ανεργίας να αντικατοπτρίζεται στον σχεδιασμό των ΕΠ του ΕΚΤ. Διερευνήσαμε επίσης κατά πόσον τα μέτρα «πρόσβασης στην απασχόληση» στοχεύουν τους μακροχρόνια ανέργους, κατά περίπτωση. Αναλύσαμε επίσης κατά πόσον ο τρόπος υλοποίησης της στήριξης ανταποκρινόταν στην έκταση του προβλήματος της μακροχρόνιας ανεργίας στα κράτη μέλη.

Η στήριξη του ΕΚΤ απευθυνόταν στους μακροχρόνια ανέργους μέσω διαφόρων ειδών παρεμβάσεων

36 Οι δράσεις που υποστηρίζονται από το ΕΚΤ αναμένεται να είναι συμπληρωματικές προς τη στήριξη που παρέχεται στους μακροχρόνια ανέργους από το κράτος μέλος. Στα τέλη του 2020, είχε δεσμευθεί περίπου το 96 % των κονδυλίων της στήριξης του ΕΚΤ που διετίθεντο για τους μακροχρόνια ανέργους μέσω μέτρων που υλοποιούνταν στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας 8i, ενώ το 58 % αυτών είχε ήδη δηλωθεί στην Επιτροπή (βλέπε [παράρτημα III](#)).

37 Σύμφωνα με τα στοιχεία της Επιτροπής, που ήταν διαθέσιμα κατά τη χρονική περίοδο του ελέγχου, τα κονδύλια του ΕΚΤ κατευθύνθηκαν σε περίπου 1,6 εκατομμύρια μακροχρόνια ανέργους, δηλαδή στο 36 % των 4,4 εκατομμυρίων συμμετεχόντων που κάλυψε η επενδυτική προτεραιότητα 8i. Σε τέσσερα κράτη μέλη (Ισπανία, Ιταλία, Πολωνία και Σλοβακία), η στήριξη του ΕΚΤ κατευθύνθηκε σε πάνω από 100 000 μακροχρόνια ανέργους (βλέπε πίνακα [1](#)). Αυτό συνέβη μέσω ποικίλων τύπων παρέμβασης για την «πρόσβαση στην απασχόληση», όπως η καθοδήγηση και η στήριξη (20 %), η παροχή οικονομικών κινήτρων (17 %), η εκπαίδευση και η κατάρτιση (8 %), καθώς και ένα σημαντικό ποσοστό παρεμβάσεων που συνδύαζαν διάφορους τύπους παρέμβασης (30 %)²⁷.

²⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Study for the Evaluation of ESF support to Employment and Labour Mobility», Ιούνιος 2020, σ. 26.

38 Στα τέσσερα κράτη μέλη που επιλέξαμε διαπιστώσαμε ότι χρησιμοποιήθηκαν όλοι οι βασικοί τύποι παρέμβασης του ΕΚΤ, όμως σε διαφορετικό βαθμό. Το ιταλικό ΕΠ επικεντρώθηκε ως επί το πλείστον στην παροχή οικονομικών κινήτρων για την πραγματοποίηση προσλήψεων, ενώ το ιρλανδικό ΕΠ επικεντρώθηκε στην παροχή κατάρτισης. Η Πολωνία κατά κανόνα πρόσφερε συνδυασμένες δέσμες μέτρων, οι οποίες περιλάμβαναν κυρίως προγράμματα κατάρτισης και πρακτικής άσκησης. Στη Σλοβακία ήταν συνηθέστερη η παροχή κινήτρων για προσλήψεις και η άμεση δημιουργία θέσεων εργασίας (βλέπε [πλαίσιο 4](#)).

Πλαίσιο 4

Παραδείγματα δράσεων που επελέγησαν προς εξέταση

Στην **Ιταλία**, επιλέξαμε προς εξέταση μία από τις τέσσερις δράσεις παροχής κινήτρων για την απασχόληση («Incentivo Occupazione Sud»). Το κίνητρο συνίστατο στη μείωση των εργοδοτικών εισφορών για την κάλυψη του κόστους της κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων. Το μέτρο δεν εστίαζε ειδικά στους μακροχρόνια ανέργους και στήριζε επίσης τη μετατροπή των συμβάσεων ορισμένου χρόνου σε αορίστου χρόνου.

Στην **Ιρλανδία**, η επιλεγείσα δράση («ETB Training for the Unemployed») παρέχει ένα φάσμα προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης για την κάλυψη των αναγκών των ανέργων ή άλλων ατόμων που αναζητούν εργασία. Ο δικαιούχος υλοποιεί τη δράση σε ολόκληρη την Ιρλανδία μέσω των 16 τοπικών κέντρων ETB (Education and Training Boards). Στο πλαίσιο της δράσης, παρέχονται κατάρτιση και πρακτική άσκηση μέσω τριών κύριων προγραμμάτων, του «Bridging», του «Traineeship» και του «Specific Skills Training». Ορισμένα προγράμματα κατάρτισης επικεντρώνονται στην απόκτηση γενικών βασικών δεξιοτήτων, ενώ άλλα παρέχουν ειδικές δεξιότητες για συγκεκριμένο επάγγελμα και ή σύνολο καθηκόντων, όπως είναι οι εφαρμογές πληροφορικής και η ανάπτυξη λογισμικού, οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, η παροχή φροντίδας, η οδήγηση, ο χειρισμός μηχανημάτων, η ηλεκτρονική και το λιανικό εμπόριο.

Στην **Πολωνία**, η μία από τις δύο επιλεγείσες δράσεις απευθυνόταν σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Εστίαζε τόσο στους ανέργους όσο και στα οικονομικά μη ενεργά άτομα, ενώ απέδιδε ιδιαίτερη έμφαση στις μειονεκτούσες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων. Η στήριξη περιλάμβανε ατομικά σχέδια δράσης και επαγγελματικό προσανατολισμό, σε συνδυασμό με κατάρτιση ή δράσεις για την απόκτηση επαγγελματικής πείρας (παραδείγματος χάριν, πρακτική άσκηση και επιδοτούμενη απασχόληση).

Στη **Σλοβακία**, μία από τις επιλεγείσες δράσεις περιλάμβανε ένα ευρύ φάσμα μέτρων, καλύπτοντας την παροχή κινήτρων για προσλήψεις, την παροχή κατάρτισης και άλλα είδη στήριξης, όπως η δημιουργία προσωρινών άμεσων θέσεων εργασίας από μικρούς δήμους για την παροχή υπηρεσιών (παραδείγματος χάριν, καθαρισμός οδών).

Πολλές παρεμβάσεις του ΕΚΤ επικεντρώθηκαν στην ανεργία εν γένει, όχι όμως ειδικά στους μακροχρόνια ανέργους

39 Πριν από την έγκριση των προγραμμάτων του ΕΚΤ για την περίοδο 2014-2020, μακροχρόνια άνεργοι θεωρούνταν 11,4 εκατομμύρια άτομα, αριθμός που αντιστοιχούσε στο 5,5 % του ενεργού πληθυσμού ή στο 48,3 % της συνολικής ανεργίας (το 2013) (βλέπε [παράρτημα Ι](#)).

40 Κατά την προετοιμασία των εγγράφων θέσης ανά χώρα που προηγήθηκαν των συμφωνιών εταιρικής σχέσης και των ΕΠ για την περίοδο 2014-2020, η Επιτροπή ανέλυσε το πρόβλημα της μακροχρόνιας ανεργίας και κατηύθυνε τις συζητήσεις με τα κράτη μέλη προς την προτεραιοποίηση των αναγκών. Στα 19 από τα 27 έγγραφα θέσης για την ΕΕ των 27 επισημάνθηκε η μακροχρόνια ανεργία ως ειδικό πρόβλημα. Στα 17 από τα εν λόγω 19 έγγραφα θέσης, η Επιτροπή περιλάμβανε τη μακροχρόνια ανεργία μεταξύ των προτεραιοτήτων χρηματοδότησης και, σε τρεις περιπτώσεις, ανέφερε τη μακροχρόνια ανεργία ως πρόβλημα υπό τον τίτλο «κύριες προκλήσεις».

41 Εν τω μεταξύ, η νομοθεσία σχετικά με τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ΕΔΕΤ) για την περίοδο 2014-2020²⁸ δεν προέβλεπε καμία ειδική επενδυτική προτεραιότητα για την αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας. Το ΕΚΤ στήριξε τους μακροχρόνια ανέργους αλλά στο πλαίσιο της επίτευξης ευρύτερων στόχων, με αποτέλεσμα να μην είναι εύκολο να προσδιοριστεί το μέρος των κονδυλίων της ΕΕ που διατέθηκε για τη χρηματοδότηση μέτρων για την αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας.

42 Συνολικά, τα 145 από τα 178 (ή το 81 %) των ΕΠ του ΕΚΤ για την περίοδο 2014-2020 (εκτός των προγραμμάτων του Ηνωμένου Βασιλείου και της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων) διέθεσαν κονδύλια για τη χρηματοδότηση του θεματικού στόχου 8 για την απασχόληση²⁹. Ωστόσο, μόνο το ένα τρίτο του συνόλου των ΕΠ του ΕΚΤ σε 14 κράτη μέλη³⁰ προβλέπει ρητά την παροχή στήριξης στους μακροχρόνια ανέργους³¹. Διαπιστώσαμε επίσης ότι η κατάσταση διέφερε στην περίπτωση πέντε κρατών μελών (Βουλγαρία, Λετονία, Μάλτα, Ουγγαρία και Κύπρος), όπου το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας υπερέβαινε τον μέσο όρο της ΕΕ κατά τον χρόνο διαπραγμάτευσης των ΕΠ το 2013.

²⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων και κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1304/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

²⁹ Βάσει στοιχείων της Επιτροπής.

³⁰ Βέλγιο, Κροατία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Λιθουανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σλοβακία και Ισπανία.

³¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Thematic note on the ESF and YEI support to long-term unemployed (LTU) and the implementation of Council Recommendation on integration of LTU into the labour market», Ιανουάριος 2019.

43 Σε μελέτη του 2019³² σχετικά με τη βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητα των αποτελεσμάτων για τους συμμετέχοντες στο ΕΚΤ διαπιστώθηκε ότι 101 παρεμβάσεις επικεντρώθηκαν στη στήριξη των μακροχρόνια ανέργων. Ταυτόχρονα, άλλες 158 παρεμβάσεις ενδέχεται να αφορούσαν τους μακροχρόνια ανέργους, μολονότι δεν εστίαζαν ειδικά σε αυτούς (εστίαζαν στην αντιμετώπιση της ανεργίας εν γένει και ενδέχεται απλώς να περιλάμβαναν τους μακροχρόνια ανέργους).

44 Στο πλαίσιο της ανάλυσης στην οποία υποβάλαμε τις δράσεις των τεσσάρων επιλεγμένων ΕΠ που υπάγονται στην επενδυτική προτεραιότητα 8i επιβεβαιώθηκε ότι, μολονότι υπήρξαν περιπτώσεις παρεμβάσεων που στόχευαν αποκλειστικά την ομάδα των μακροχρόνια ανέργων, εντούτοις οι μακροχρόνια άνεργοι κατά κανόνα αντιμετωπίζονταν μόνον ως υποομάδα του συνόλου των ανέργων ή/και των «μειονεκτουσών ομάδων» που καλύπτονται από το ΕΠ.

Ορισμένα από τα μέτρα του ΕΚΤ που εξετάσαμε ενείχαν τον κίνδυνο εστίασης στην «αφρόκρεμα»

45 Εάν οι δράσεις για την αγορά εργασίας δεν έχουν συγκεκριμένη στόχευση, ενέχουν τον κίνδυνο της κατά προτεραιότητα προτίμησης ατόμων με μεγαλύτερες πιθανότητες απασχόλησης εις βάρος των πιο απομακρυσμένων από την αγορά εργασίας, όπως είναι οι μακροχρόνια άνεργοι (πρόκειται για το φαινόμενο της εστίασης στην «αφρόκρεμα»). Παραδείγματος χάριν, σε μία μελέτη της Επιτροπής αναφέρεται ότι η προσέγγιση που θέτει την εργασία ως προτεραιότητα μπορεί να οδηγήσει σε απόπειρες των παρόχων να εστιάσουν στα άτομα που είναι πιθανότερο να επιτύχουν εργασιακά αποτελέσματα³³. Σε μια άλλη μελέτη της Επιτροπής³⁴ προτείνεται να προεπιλέγονται οι συμμετέχοντες από δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης ώστε να αποφεύγεται το πρόβλημα της εστίασης στην «αφρόκρεμα».

³² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ismeri, IES και Ecorys: «[Pilot and feasibility study on the sustainability and effectiveness of results for European Social Fund participants using Counterfactual impact evaluations](#)», Ιούλιος 2019.

³³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή «[The feasibility of developing a methodology for measuring the distance travelled and soft outcomes for long-term unemployed people participating in Active Labour Market Programmes](#)», Final report, Ιούλιος 2019.

³⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[Thematic note on the ESF and YEI support to long-term unemployed \(LTU\) and the implementation of Council Recommendation on integration of LTU into the labour market](#)», Ιανουάριος 2019.

Προς τούτο υπογραμμίστηκε η ανάγκη να επικεντρώνονται εξαρχής οι παρεμβάσεις του ΕΚΤ στους μακροχρόνια ανέργους.

46 Στο πλαίσιο της ανάλυσής μας αποκαλύφθηκε επίσης ο κίνδυνος εστίασης στην «αφρόκρεμα» που ενέχουν ορισμένα ΕΠ του ΕΚΤ, τα οποία εξετάσαμε στο πλαίσιο του εν προκειμένου ελέγχου. Στην Πολωνία, παραδείγματος χάριν, σε μια αξιολόγηση του ΕΠ που επιλέξαμε³⁵, επισημάνθηκε ότι τα άτομα ηλικίας 30-39 ετών υπερεκπροσωπούσαν μεταξύ των συμμετεχόντων που λάμβαναν στήριξη, καθώς και ότι οι ανήκοντες στην εν λόγω ηλικιακή κατηγορία ήταν ήδη πιθανότερο να βρουν δουλειά σε σύγκριση με τους ανήκοντες σε άλλες ηλικιακές κατηγορίες. Στην Ιταλία, υπήρχε ο κίνδυνος ότι δεν μετριάστηκε επαρκώς το ενδεχόμενο εστίασης στην «αφρόκρεμα» με βάση τα κριτήρια συμμετοχής στο πρόγραμμα παροχής κινήτρων για προσλήψεις, καθώς οι εργοδότες μπορούσαν να επιλέξουν οποιουδήποτε νεαρής ηλικίας εργαζόμενους, ανεξαρτήτως των εργασιακών προοπτικών τους. Ο αριθμός των βραχυχρόνια ανέργων ενδέχεται να αυξηθεί λόγω της πανδημίας COVID-19. Καθώς η προσέγγιση των ατόμων αυτών είναι ευκολότερη σε σύγκριση με τους μακροχρόνια ανέργους, ο «κίνδυνος του φαινομένου της "αφρόκρεμας"» θα μπορούσε να αυξηθεί εάν δεν ληφθούν μέτρα ειδικά σχεδιασμένα για τους μακροχρόνια ανέργους.

Τα μέτρα «πρόσβασης στην απασχόληση» που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΚΤ δεν αντανακλούσαν πάντοτε την έκταση του προβλήματος της μακροχρόνιας ανεργίας σε πολλά κράτη μέλη

47 Όπως αναφέρεται στο σημείο 37, τα μέτρα «πρόσβασης στην απασχόληση» του ΕΚΤ στήριξαν 1,6 εκατομμύρια μακροχρόνια ανέργους. Ωστόσο, επισημάνσαμε ότι σε πολλά κράτη μέλη το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων που έλαβαν στήριξη βάσει των μέτρων «πρόσβασης στην απασχόληση» του ΕΚΤ υπολείπεται των ποσοστών της μακροχρόνιας ανεργίας στα ίδια κράτη μέλη.

48 Σε επίπεδο ΕΕ, οι μακροχρόνια άνεργοι αποτελούν το 38 % του συνόλου των ανέργων οι οποίοι λαμβάνουν στήριξη βάσει της επενδυτικής προτεραιότητας 8i του ΕΚΤ για την «πρόσβαση στην απασχόληση». Αναλύσαμε επίσης το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων που έλαβαν στήριξη από το ΕΚΤ, καθώς και το συνολικό ποσοστό των ανέργων συμμετεχόντων που έλαβαν στήριξη από το ΕΚΤ σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ των 27, βάσει των στοιχείων που περιέχονται στις οικείες ετήσιες

³⁵ Βοεβοδάτο της Σιλεσίας, «Evaluation of the OPs contribution to achieving the objectives of Priority Axis VII: Regional Labour Market», Ιούλιος 2020.

εκθέσεις υλοποίησης για το 2019. Συγκρίναμε τον αριθμό αυτό με τον μέσο όρο της μακροχρόνιας ανεργίας ως ποσοστό της συνολικής ανεργίας για την περίοδο 2014-2019. Από την ανάλυση αυτή προκύπτουν διαφορές μεταξύ των 15 κρατών μελών: αυτές είναι ιδιαίτερα σημαντικές στις περιπτώσεις της Ρουμανίας, της Πορτογαλίας, της Ουγγαρίας, της Γαλλίας, της Μάλτας και της Λετονίας, όπου η διαφορά υπερβαίνει τις 20 ποσοστιαίες μονάδες (βλέπε [Πίνακα 1](#)).

Πίνακας 1 - Αριθμός συμμετοχών από τα κράτη μέλη στην επενδυτική προτεραιότητα 8i το 2019

Κράτος μέλος	Άνεργοι που έλαβαν στήριξη, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων (Α)	Μακροχρόνια άνεργοι που έλαβαν στήριξη (Β)	Οι μακροχρόνια άνεργοι ως ποσοστό επί του συνόλου των ανέργων που έλαβαν στήριξη (Γ = Β / Α)		Διαφορά σε ποσοστιαίες μονάδες (Δ - Γ)
			Ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας ως ποσοστό της συνολικής ανεργίας (2014-2019) στα κράτη μέλη (Δ)		
ΑΤ	1 916	379	19,8%	20,0%	- 9,6
ΒΕ	197 535	76 682	38,8%	49,0%	- 10,2
ΒΓ	36 922	16 151	43,7%	58,5%	- 14,8
ΚΥ	2 993	1 655	55,3%	60,8%	+ 15,5
ΚΖ	161 090	62 185	38,6%	39,1%	+ 0,5
ΔΕ	10 844	7 927	73,2%	104,8%	+ 31,6
ΕΕ	34 864	21 501	61,7%	91,1%	+ 29,4
ΕΣ	671 114	192 593	28,7%	43,1%	- 17,4
ΦΙ	42 533	22 623	53,2%	83,7%	+ 30,6
ΦΡ	350 309	73 205	20,9%	41,1%	- 22,4
ΓΡ	115 876	95 451	82,4%	92,8%	+ 10,4
ΗΡ	9 755	3 412	35,0%	48,2%	- 13,2
ΗΥ	214 558	32 532	15,1%	30,2%	- 26,5
ΙΕ	20 018	5 135	25,7%	41,4%	- 19,7
ΙΤ	1 549 895	659 939	42,6%	58,0%	- 15,4
ΛΤ	84 827	32 290	38,1%	38,5%	+ 0,4
ΛΥ	2 127	418	19,7%	27,6%	- 9,7
ΛΒ	66 827	13 721	20,4%	40,6%	- 20,6
ΜΤ	1 721	435	25,3%	41,4%	- 20,7
ΝΛ	30 696	17 571	57,3%	76,2%	+ 18,9
ΠΛ	381 921	173 704	45,5%	58,3%	+ 12,8
ΠΤ	107 225	19 082	17,8%	51,4%	- 33,6
ΡΟ	88 548	1 757	1,9%	20,0%	- 41,8
ΣΕ	14 478	8 913	61,6%	107,6%	+ 44,0
ΣΙ	24 427	17 721	72,5%	96,1%	+ 23,6
ΣΚ	198 501	103 754	52,3%	63,1%	- 10,8
ΕΕ των 26 ¹	4 421 520	1 660 736	37,5%	45,7%	- 8,2

¹ ΕΕ των 26 (Η Δανία δεν διέθεσε κονδύλια της ΕΕ για την επενδυτική προτεραιότητα 8i).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Επιτροπής (πίνακας με κωδικό «UNE_RT_A» του Ιουλίου 2021).

49 Στην πρόσφατη έκθεσή μας για τις επιδόσεις τονίσαμε επίσης την υποεκπροσώπηση των μακροχρόνια ανέργων συμμετεχόντων στα μέτρα του ΕΚΤ για την απασχόληση. Ειδικότερα, διαπιστώθηκε ότι μεγαλύτερο βαθμό συμμετοχής σε όλες τις πράξεις του ΕΚΤ για την απασχόληση είχαν άτομα οικονομικά ενεργά ή άνεργα αλλά ευρισκόμενα εγγύτερα στην αγορά εργασίας, ενώ η προσέγγιση των πιο αποσυνδεδεμένων από την αγορά εργασίας ατόμων ήταν δυσχερής (άνεργοι 40 %, απασχολούμενοι 26 %, μακροχρόνια άνεργοι 22 %, οικονομικά μη ενεργοί 12 %)³⁶.

50 Μολονότι και τα τέσσερα επιλεγμένα ΕΠ παρείχαν στήριξη στους μακροχρόνια ανέργους, εντούτοις διαπιστώσαμε ότι ορισμένες από τις αρχικώς προγραμματισμένες δράσεις που στόχευαν ειδικά αυτούς είτε δεν υλοποιήθηκαν με τη στήριξη του ΕΚΤ είτε είχαν ευρύτερο πεδίο εστίασης. Αυτό συνέβη στις περιπτώσεις της Ιρλανδίας και της Ιταλίας. Στην Ιρλανδία, μολονότι το ΕΠ περιείχε αρχικά μια δράση επικεντρωμένη απευθείας στους μακροχρόνια ανέργους, η εν λόγω δράση εντέλει δεν συμπεριλήφθηκε στο ΕΠ και χρηματοδοτήθηκε από το κράτος μέλος. Στην Ιταλία, μολονότι το ΕΠ περιείχε σχετική πρόβλεψη, εντούτοις τα κίνητρα για την απασχόληση δεν στόχευαν ειδικά τους μακροχρόνια ανέργους, δεδομένου ότι παρέχονταν και σε άλλες κατηγορίες ανέργων και περιλάμβαναν τη μετατροπή των συμβάσεων ορισμένου χρόνου σε αορίστου χρόνου. Επιπλέον, τα μέτρα κατάρτισης που σχεδιάστηκαν στο πλαίσιο του ΕΠ δεν εφαρμόστηκαν, με εξαίρεση όσα αποτέλεσαν μέρος του συστήματος ενεργειών που δεν επικεντρώθηκαν στους μακροχρόνια ανέργους.

51 Στη Σλοβακία, οι δράσεις που καθορίστηκαν σε επίπεδο ΕΠ επικεντρώθηκαν επίσης στους ανέργους εν γένει. Επιπλέον, τέσσερα από τα 27 εθνικά έργα που υλοποιήθηκαν δυνάμει της επενδυτικής προτεραιότητας 8i εστίασαν αποκλειστικά στους μακροχρόνια ανέργους. Δύο παραδείγματα παρουσιάζονται στο [πλαίσιο 5](#).

³⁶ 2020 Έκθεση σχετικά με τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ – Κατάσταση στο τέλος του 2020, σημείο 3.45.

Πλαίσιο 5

Παράδειγμα ειδικών έργων του ΕΚΤ για τους μακροχρόνια ανέργους στη Σλοβακία

Έργο «Way out of the unemployment circle»

Το συγκεκριμένο έργο αφορούσε την παροχή κινήτρων στους εργοδότες για προσλήψεις. Το προγραμματισμένο κόστος του έργου ήταν 42,5 εκατομμύρια ευρώ, ενώ το πραγματικό κόστος ήταν 36,5 εκατομμύρια ευρώ. Από την εκ των υστέρων ανάλυσή μας προκύπτει ότι το έργο προσέγγισε 7 414 μακροχρόνια ανέργους με μέσο πραγματικό κόστος 5 794 ευρώ ανά συμμετέχοντα. Το εκτιμώμενο ποσοστό επιτυχίας του έργου, μετρώμενο ως ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων που βρήκαν απασχόληση εντός τριμήνου από την περάτωση της συμμετοχής τους σε αυτό, ήταν 65 % κατά το καταληκτικό του έτος (2018), ενώ το ποσοστό επιτυχίας μετρώμενο εντός εξαμήνου από το πέρας της συμμετοχής ήταν 58 %.

Έργο «RESTART – Opportunity for the long-term unemployed to return to the labour market»

Το συγκεκριμένο έργο εστίασε σε μακροχρόνια ανέργους που ήταν άνεργοι για πάνω από 24 μήνες. Το έργο παρείχε δύο επιλογές: την παροχή οικονομικού κινήτρου σε όσους είχαν βρει απασχόληση, ή τη συνεισφορά στην απόκτηση ή την ανανέωση εργασιακών συνηθειών. Σύμφωνα με την εκ των υστέρων ανάλυσή μας, το προγραμματισμένο κόστος του έργου ήταν 13,3 εκατομμύρια ευρώ, ενώ το πραγματικό κόστος ήταν 7 εκατομμύρια ευρώ. Ως αποτέλεσμα του συγκεκριμένου έργου, 3 962 μακροχρόνια άνεργοι βρήκαν απασχόληση, ενώ 3 799 άτομα απέκτησαν ή ανανέωσαν τις εργασιακές τους συνήθειες. Το εκτιμώμενο ποσοστό επιτυχίας μετρώμενο ως ποσοστό των συμμετεχόντων που βρήκαν απασχόληση εντός εξαμήνου από την περάτωση της συμμετοχής τους στο έργο ήταν 55 %.

Δεν κατέστη πάντοτε δυνατή η τεκμηρίωση της σύνδεσης μεταξύ της στήριξης του ΕΚΤ για «πρόσβαση στην απασχόληση» και της εξατομικευμένης προσέγγισης

52 Εκτός από την εστίαση του ΕΚΤ στην αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας, εξετάσαμε το κατά πόσον η στήριξη του ΕΚΤ για «πρόσβαση στην απασχόληση» βασίστηκε στην εξατομικευμένη προσέγγιση με στόχο την ικανοποίηση των ειδικών αναγκών των μακροχρόνια ανέργων (βλέπε σημεία [16-20](#)).

53 Οι εκ των προτέρων αιρεσιμότητες αποτέλεσαν κατά την περίοδο 2014-2020 ένα εργαλείο που διασφάλιζε ότι τα συστήματα των κρατών μελών εκπλήρωναν τις απαιτήσεις για αποδοτική και αποτελεσματική διάθεση των κονδυλίων της ΕΕ. Τα κράτη μέλη αυτοαξιολόγησαν τον βαθμό εκπλήρωσης των υποχρεώσεών τους βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων, η δε Επιτροπή όφειλε να ελέγξει την εν λόγω αυτοαξιολόγηση κατά τη σύναψη της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και κατά τα διάφορα στάδια έγκρισης του ΕΠ. Η εκ των προτέρων αιρεσιμότητα 8.1 («Οι ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας σχεδιάζονται και υλοποιούνται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση»), η οποία συνδέθηκε με την επενδυτική προτεραιότητα 8i, περιελάμβανε ένα κριτήριο σχετικά με την ικανότητα των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης να εφαρμόζουν εξατομικευμένη προσέγγιση. Επιπλέον, το 2015, η Επιτροπή επισήμανε ότι οι περιορισμοί στις εξατομικευμένες υπηρεσίες αποτελούν τον πρώτο λόγο αναποτελεσματικού σχεδιασμού της ενεργοποίησης της στήριξης και τόνισε ότι ο αποτελεσματικός σχεδιασμός για την ενεργοποίηση της στήριξης θα πρέπει να συνδυάζει την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών σε άτομα που αναζητούν εργασία και σε εργοδότες και την κατάλληλη προσαρμογή των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας³⁷.

54 Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή εκτίμησαν ότι η εκ των προτέρων αιρεσιμότητα 8.1 είχε εκπληρωθεί όσον αφορά τα τέσσερα ΕΠ του δείγματός μας. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιήθηκε μόνο κατά την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού, καθώς σύμφωνα με τη νομική βάση δεν απαιτείται από την Επιτροπή να εκτιμήσει εάν η αιρεσιμότητα εξακολουθούσε να πληρούται κατά τον χρόνο εφαρμογής των ΕΠ³⁸. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι σε επόμενες εκθέσεις ανά χώρα για τα δύο επιλεγμένα ΕΠ (Ιρλανδία και Σλοβακία) η Επιτροπή ανέφερε ότι οι ικανότητες των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης ήταν ανεπαρκείς για την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών³⁹.

³⁷ European Commission Staff Working Document, «[Analytical Supporting Document accompanying the document Proposal for a Council Recommendation](#)», SWD(2015) 176 final.

³⁸ [Ειδική έκθεση αριθ. 24/2021 του ΕΕΣ](#), «Χρηματοδότηση βάσει επιδόσεων στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής: παρά τις ευγενείς φιλοδοξίες, την περίοδο 2014-2020 δεν είχαν εξαλειφθεί τα εμπόδια», σημείο 26.

³⁹ European Commission Staff Working Document «[Country Report Ireland 2015 Including an In-Depth Review on the prevention and correction of macroeconomic imbalances](#)», SWD(2015) 27 final; Commission Staff Working Document, «[Country Report Slovakia 2018](#)», COM(2018) 120 final; Commission Staff Working Document, «[Country Report Slovakia 2020](#)», COM(2020) 150 final.

55 Οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης στην Ιρλανδία, την Ιταλία και τη Σλοβακία ενδέχεται να παρείχαν εξατομικευμένη προσέγγιση για τους εγγεγραμμένους ως μακροχρόνια ανέργους. Ωστόσο, δεν κοινοποίησαν τις σχετικές πληροφορίες στους φορείς υλοποίησης των δράσεων του ΕΚΤ, ενώ ούτε οι εν λόγω φορείς ζήτησαν ρητά τις πληροφορίες αυτές.

56 Στην Πολωνία η εξατομικευμένη στήριξη πρέπει να χρησιμοποιείται σε όλες τις δράσεις που υλοποιούνται βάσει του ΕΠ του ΕΚΤ (βλέπε [πλαίσιο 6](#)).

Πλαίσιο 6

Στην Πολωνία το ατομικό σχέδιο δράσης είναι υποχρεωτικό για όλους τους συμμετέχοντες

Η εξατομικευμένη προσέγγιση περιλαμβανόταν ήδη στη συμφωνία εταιρικής σχέσης που προηγήθηκε του ΕΠ. Τα ΕΠ της Πολωνίας στο πλαίσιο του ΕΚΤ προβλέπουν την υποχρεωτική αξιολόγηση των ατομικών αναγκών κάθε συμμετέχοντος και, ως εκ τούτου, την κατάρτιση ατομικών σχεδίων δράσης. Από την ανάλυση των περιπτώσεων 18 τυχαία επιλεγμένων συμμετεχόντων επιβεβαιώθηκε ότι είχε διενεργηθεί για όλους ατομική αξιολόγηση.

57 Το 2016, το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύστασή του υπέρ της χρήσης εξατομικευμένης προσέγγισης για τη διευκόλυνση της (επαν)ένταξης των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας (βλέπε σημείο [20](#)). Διαπιστώσαμε ότι η εν λόγω σύσταση δεν είχε ως αποτέλεσμα να τροποποιηθεί, ή να συμπληρωθεί με σχετικό σχέδιο δράσης, κανένα από τα ΕΠ που εξετάσαμε, με εξαίρεση τη Σλοβακία. Σε μελέτη που εκπόνησε η Επιτροπή το 2019 επισημάνθηκε ότι οι διαχειριστικές αρχές και οι ενδιαμέσοι φορείς έδιναν ενίοτε την εντύπωση ότι δεν είχαν λάβει γνώση της εν λόγω σύστασης⁴⁰.

58 Η Επιτροπή Απασχόλησης του Συμβουλίου (EMCO) παρακολουθεί την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου βάσει του πλαισίου δεικτών. Η παρακολούθηση αυτή είναι ανεξάρτητη από το ΕΚΤ. Όσον αφορά τη χρήση της εξατομικευμένης προσέγγισης, τα περισσότερα κράτη μέλη ανέφεραν ότι η πανδημία COVID-19 είχε αρνητικό αντίκτυπο στην ικανότητα των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης να

⁴⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[Thematic note on the ESF and YEI support to long-term unemployed \(LTU\) and the implementation of Council Recommendation on integration of LTU into the labour market](#)», Ιανουάριος 2019.

παρέχουν εξατομικευμένες συμβουλές ή να καταρτίζουν προφίλ, λόγω της περιορισμένης πρόσβασης σε υπηρεσίες και της περιορισμένης διαθεσιμότητάς τους.

Νέες ρυθμίσεις για την περίοδο 2021-2027 στο πλαίσιο του ΕΚΤ+

59 Ο ΚΚΔ για την περίοδο 2021-2027⁴¹ εισάγει μια σειρά από βήματα προόδου, όπως είναι οι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι που αντικαθιστούν τις εκ των προτέρων αιρεσιμότητες. Όσον αφορά τον ειδικό στόχο του ΕΚΤ+ για «πρόσβαση στην απασχόληση», τα κριτήρια για τον αναγκαίο πρόσφορο όρο «Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας» περιλαμβάνουν ρυθμίσεις σχετικά με την κατάρτιση προφίλ των αναζητούντων εργασία και την αξιολόγηση των αναγκών τους.

60 Ένα νέο χαρακτηριστικό της περιόδου προγραμματισμού 2021-2027 είναι ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν την εκπλήρωση των νεοθεσπισθέντων αναγκών πρόσφορων όρων και την εφαρμογή τους καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού, καθώς και να ενημερώνουν την Επιτροπή για κάθε τροποποίηση⁴². Εάν ένας αναγκαίος πρόσφορος όρος δεν πληρούται πλέον, η Επιτροπή δεν πρέπει να επιστρέψει τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκαν τα κράτη.

61 Επιπλέον, κατά την περίοδο 2014-2020, δεν υφίστατο ουδεμία σύνδεση μεταξύ του περιεχομένου των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων και της επιλεξιμότητας των επιλεγμένων πράξεων. Αυτό άλλαξε για την περίοδο 2021-2027: η διαχειριστική αρχή πρέπει πλέον να «διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής ενός αναγκαίου πρόσφορου όρου, συνάδουν με τις αντίστοιχες στρατηγικές και έγγραφα προγραμματισμού που έχουν καθοριστεί με στόχο την πλήρωση του εν λόγω αναγκαίου πρόσφορου όρου».⁴³

⁴¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.

⁴² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060, άρθρο 15.

⁴³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060, άρθρο 73 παράγραφος 2 στοιχείο β).

Το πλαίσιο παρακολούθησης του ΕΚΤ δεν αρκεί από μόνο του για να αξιολογηθούν πλήρως τα επιτεύγματα των μέτρων για τους μακροχρόνια ανέργους

62 Η Επιτροπή παρακολουθεί την υλοποίηση των ΕΠ μέσω των συνεδριάσεων με τις διαχειριστικές αρχές και τις αρμόδιες επιτροπές παρακολούθησης, των ετήσιων συνεδριάσεων επανεξέτασης, καθώς και των ετήσιων εκθέσεων υλοποίησης που υποβάλλονται από τις περιφερειακές και τις εθνικές διαχειριστικές αρχές. Η υποχρέωση αυτή περιλαμβάνει την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα χρηματοοικονομικά δεδομένα, τους δείκτες και τα ορόσημα. Η Επιτροπή εξετάζει τις εκθέσεις και υποβάλλει τις παρατηρήσεις της στα κράτη μέλη. Εξετάσαμε το κατά πόσον το πλαίσιο παρακολούθησης καθιστά δυνατή την εξέταση της αποτελεσματικότητας των μέτρων του ΕΚΤ για την «πρόσβαση στην απασχόληση» των μακροχρόνια ανέργων.

Οι ελλείψεις του πλαισίου παρακολούθησης του ΕΚΤ για την περίοδο 2014-2020 περιορίζουν την ικανότητα της Επιτροπής να αποκτά πλήρη εικόνα των αποτελεσμάτων

63 Το πλαίσιο παρακολούθησης για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 καθορίζει κοινούς δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων για την αποτύπωση των επιτευγμάτων των επενδυτικών προτεραιοτήτων, των ειδικών στόχων και των ενεργειών που προβλέπονται στο ΕΠ⁴⁴. Υπήρχαν δύο δείκτες εκροών για τους μακροχρόνια ανέργους:

- ο κοινός δείκτης εκροών «CO01 - Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων», ο οποίος κάλυπτε τους ανέργους εν γένει και συμπεριλάμβανε τους μακροχρόνια ανέργους ως υποομάδα·
- ο κοινός δείκτης εκροών «CO02 – μακροχρόνια άνεργοι», ο οποίος σχετιζόταν άμεσα με τους μακροχρόνια ανέργους. Τα δεδομένα που αναφέρονταν βάσει αυτού του δείκτη αποτελούσαν υποσύνολο των δεδομένων που αναφέρονταν για τον κοινό δείκτη «CO01».

Το πλαίσιο παρακολούθησης δεν προέβλεπε κανέναν κοινό δείκτη αποτελεσμάτων ειδικά για τους μακροχρόνια ανέργους.

⁴⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1304/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17 Δεκεμβρίου 2013, για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1081/2006 του Συμβουλίου, παράρτημα.

64 Τα κράτη μέλη όφειλαν να υποβάλλουν ετησίως εκθέσεις για όλους τους κοινούς δείκτες, αλλά δεν ήταν υποχρεωμένα να καθορίζουν στόχους για το σύνολό τους (μόνο για 27 από τα 178 ΕΠ του ΕΚΤ καθορίστηκαν στόχοι για τον δείκτη CO02). Τα κράτη μέλη μπορούσαν να καθορίζουν ειδικούς δείκτες προγράμματος εάν η επιλογή αυτή κρινόταν καταλληλότερη για την αποτύπωση των επιτευγμάτων των σκοπούμενων επενδύσεων.

65 Εντοπίσαμε ορισμένες ελλείψεις του πλαισίου παρακολούθησης οι οποίες θα μπορούσαν να εμποδίσουν την Επιτροπή να αποκτήσει πλήρη εικόνα σχετικά με τα επιτεύγματα των παρεμβάσεων του ΕΚΤ για τη στήριξη των μακροχρόνια ανέργων.

66 Τα 106 ΕΠ του ΕΚΤ (εξαιρουμένων των προγραμμάτων του Ηνωμένου Βασιλείου) τα οποία διέθεσαν κονδύλια για την επενδυτική προτεραιότητα 8i καθόρισαν έναν σύνολο 357 διακριτών δεικτών εκρών και αποτελεσμάτων. Ωστόσο, σχεδόν στο σύνολό τους (οι 328 εξ αυτών) ήταν ειδικοί δείκτες προγράμματος, ενώ δεν υπήρχαν διαθέσιμα συγκεντρωτικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των ειδικών δεικτών προγράμματος που συνδέονταν με τη μακροχρόνια ανεργία. Όσον αφορά τα επιλεγμένα ΕΠ, δύο από τα τέσσερα κράτη μέλη που εξετάσαμε (Ιρλανδία και Ιταλία) καθόρισαν ειδικούς ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων σχετικά με τους μακροχρόνια ανέργους.

67 Επιπλέον, δεν χρησιμοποιούν όλα τα κράτη μέλη πάντοτε με τον ίδιο τρόπο τον ορισμό των μακροχρόνια ανέργων (για τους σκοπούς παρακολούθησης του ΕΚΤ). Στην Ιταλία, ως μακροχρόνια άνεργοι θεωρούνταν τα άτομα με ετήσιες αποδοχές λιγότερες από 8 000 ευρώ περίπου. Στην Ιρλανδία, όσοι λαμβάνουν «επίδομα αναζητούντος εργασίας» μπορούν, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, να είναι πλήρως άνεργοι ή να εργάζονται έως τρεις ημέρες την εβδομάδα. Το αποτέλεσμα της χρήσης διαφορετικών ορισμών για τους μακροχρόνια ανέργους είναι ότι η εικόνα που παρέχουν οι σχετικοί με τους μακροχρόνια ανέργους κοινοί δείκτες εκρών είναι κατ' ανάγκη λιγότερο ακριβής όσον αφορά τον πραγματικό αριθμό των μακροχρόνια ανέργων που καλύφθηκαν από το ΕΚΤ σε επίπεδο ΕΕ.

68 Ο κανονισμός για το ΕΚΤ δεν συμπεριέλαβε κοινό δείκτη αποτελεσμάτων που να στοχεύει ρητά τους μακροχρόνια ανέργους. Τα κράτη μέλη αναφέρουν τα στοιχεία σχετικά με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνουν κατά την επιδίωξη των στόχων για τους μακροχρόνια ανέργους μέσω ειδικών ανά πρόγραμμα δεικτών αποτελεσμάτων για τη μακροχρόνια ανεργία, εφόσον έχουν καθοριστεί τέτοιοι δείκτες. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω δείκτες παρουσιάζουν εύλογες διαφορές μεταξύ των ΕΠ. Επιπλέον, τα

κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν διαφορετικές μεθόδους, καθορίζοντας στόχους είτε υπό μορφή αναλογιών είτε απόλυτων αριθμών συμμετεχόντων.

69 Μελέτες της Επιτροπής είχαν ήδη εντοπίσει τις δυσχέρειες που προκύπτουν όσον αφορά την πρόσφορη συλλογή των δεδομένων, έχουν δε επισημάνει συγκεκριμένες αδυναμίες των εθνικών συστημάτων παρακολούθησης/των συστημάτων παρακολούθησης των ΕΠ που προκαλούν προβλήματα στην έγκαιρη συλλογή των πληροφοριών και την ορθή παρουσίαση των στοιχείων⁴⁵. Παραδείγματος χάριν, οι δείκτες εκρών υποβάλλονταν κατά το έτος ένατηνης των συμμετεχόντων στην εκάστοτε πράξη⁴⁶. Οι συμμετέχοντες που ετίθεντο εκτός κάποιας δράσης (παραδείγματος χάριν, μην ολοκληρώνοντας το πρόγραμμα κατάρτισης) εξακολουθούσαν να αναφέρονται στον δείκτη, καθόσον τα σχετικά κονδύλια του ΕΚΤ είχαν ήδη αναληφθεί. Δεδομένου ότι ορισμένες δράσεις παρουσίασαν υψηλά ποσοστά εγκατάλειψης (παραδείγματος χάριν το ΕΠ της Πολωνίας), η υλοποίησή τους αποκλειστικά βάσει του αριθμού των συμμετεχόντων συνεπάγεται ότι οι συμμετέχοντες που εγκαταλείπουν τη δράση δεν διαφοροποιούνται από εκείνους που ολοκληρώνουν τη συμμετοχή τους επιτυχώς, η δε εικόνα που προκύπτει είναι ανακριβής.

70 Αναλύσαμε τους δείκτες της επενδυτικής προτεραιότητας 8i για τα τέσσερα επιλεγμένα ΕΠ. Αμφότερα τα ΕΠ της Ιρλανδίας και της Ιταλίας χρησιμοποιούσαν κοινούς δείκτες εκρών και δείκτες αποτελεσμάτων κατά περίπτωση. Όσον αφορά τα ΕΠ της Σλοβακίας και της Πολωνίας, διαπιστώσαμε ότι μολονότι οι μακροχρόνια άνεργοι αποτελούσαν την ομάδα-στόχο του κοινού δείκτη εκρών (COO2) και αποτελούσαν άνω του 50 % των συμμετεχόντων βάσει της επενδυτικής προτεραιότητας 8i (ήτοι το 70 % στο ΕΠ της Σλοβακίας και άνω του 50% στο ΕΠ της Πολωνίας), κανένας ειδικός ανά πρόγραμμα δείκτης αποτελεσμάτων δεν καθορίστηκε για την αποτύπωση των σχετικών επιτευγμάτων. Σε απόλυτους όρους, οι σχετικές δράσεις αφορούν 172 445 συμμετέχοντες μακροχρόνια ανέργους στη Σλοβακία και 27 395 στο επιλεγμένο ΕΠ της Πολωνίας.

71 Όσον αφορά την περίοδο 2021-2027, η νομοθεσία εξακολουθεί να μην περιέχει ειδικές ρυθμίσεις ή κάποιον κοινό δείκτη αποτελεσμάτων για τους μακροχρόνια

⁴⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[Study on the monitoring and evaluation systems of the ESF, Final report](#)», Μάιος 2018.

⁴⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[Guidance document: Annex D - Practical guidance on data collection and validation](#)», Μάιος 2016.

ανέργους. Η νομοθετική δέσμη για την περίοδο 2021-2027⁴⁷ περιλαμβάνει τον ειδικό στόχο «Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας» υπό τον ευρύτερο στόχο πολιτικής «Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη – Υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων».

Υπάρχουν ελάχιστες αξιολογήσεις της στήριξης του ΕΚΤ για τους μακροχρόνια ανέργους

72 Εκτός από την τακτική παρακολούθηση από το ΕΚΤ βάσει των ετήσιων εκθέσεων υλοποίησης, η Επιτροπή μπορεί επίσης να διενεργεί ειδικές αξιολογήσεις των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται με τη στήριξη του ΕΚΤ. Οι έγκαιρες και ολοκληρωμένες αξιολογήσεις διευκολύνουν την εφαρμογή των αντληθέντων διδαγμάτων στο υπόλοιπο της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού ή σε μελλοντικές περιόδους προγραμματισμού, καθώς και τη διάδοση των πιθανών ορθών πρακτικών.

73 Κατά την περίοδο 2014-2020, η Επιτροπή δημοσίευσε δύο μελέτες που αναφέρονταν στους μακροχρόνια ανέργους⁴⁸.

74 Οι μελέτες επισήμαναν ότι οι διαχειριστικές αρχές διενεργούν ελάχιστες αξιολογήσεις της στήριξης του ΕΚΤ για τους μακροχρόνια ανέργους: επί συνόλου 205 αξιολογήσεων που δημοσιεύθηκαν το 2017, μόνον έξι κάλυπταν ειδικά την εν λόγω στήριξη. Η κατάσταση δεν είχε βελτιωθεί σημαντικά κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου: σύμφωνα με την Επιτροπή, οκτώ αξιολογήσεις κάλυπταν θέματα σχετικά με τη μακροχρόνια ανεργία. Επιπλέον, αμφότερες οι μελέτες επιβεβαίωσαν ότι τα

⁴⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 και Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013.

⁴⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Thematic note on the ESF and YEI support to LTU and the Council Recommendation on integration of LTU into the labour market», Ιανουάριος 2019; και Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Study for the evaluation of ESF support to employment and labour mobility» Ιούνιος 2020.

στοιχεία που αφορούσαν την παρακολούθηση του ΕΚΤ είχαν περιορισμένη δυνατότητα χρήσης για σκοπούς αξιολόγησης.

75 Στο πλαίσιο αυτό, η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων «πρόσβασης στην απασχόληση» του ΕΚΤ για τους μακροχρόνια ανέργους εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Επί του παρόντος δεν ήταν δυνατό να επιβεβαιωθεί ο βαθμός στον οποίο τα μέτρα της ΕΕ έχουν συμβάλει στις μεταβολές των ποσοστών της μακροχρόνιας ανεργίας, τα οποία διέφεραν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των κύριων δικαιούχων του ΕΚΤ (βλέπε [παράρτημα Ι](#)). Το γεγονός αυτό αναδεικνύει την ανάγκη για καλύτερη κατανόηση του κατά πόσον το ΕΚΤ διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο.

Συμπεράσματα και συστάσεις

76 Κατά την περίοδο 2014-2020, τα μέτρα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) για τη στήριξη της «πρόσβασης στην απασχόληση» προσέγγισαν πολλούς μακροχρόνια αναζητούντες εργασία μέσω διαφόρων ειδών παρεμβάσεων, μολονότι δεν εστίαζαν ειδικά σε αυτούς. Δεδομένου ότι οι επενδυτικές προτεραιότητες κάλυπταν τομείς πολιτικής και όχι ομάδες στόχους, δεν υπήρξε καμία ειδική επενδυτική προτεραιότητα και οι μακροχρόνια άνεργοι αντιμετωπίζονταν κατά κανόνα ως μέρος του ευρύτερου συνόλου των ανέργων. Επιπλέον, τα μέτρα δεν αντανακλούσαν πάντοτε το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας στα κράτη μέλη (βλέπε σημεία [35-51](#)).

77 Η εφαρμογή των μέτρων του ΕΚΤ κατά κανόνα δεν συνδεόταν με την εφαρμογή εξατομικευμένης προσέγγισης. Μολονότι οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης ενδέχεται να έχουν εφαρμόσει εξατομικευμένη προσέγγιση για τους μακροχρόνια ανέργους στο πλαίσιο των εθνικών ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας, τα έγγραφα που περιείχαν τις σχετικές πληροφορίες δεν κοινοποιήθηκαν στους φορείς υλοποίησης των δράσεων του ΕΚΤ, ενώ ούτε οι εν λόγω φορείς ζήτησαν ρητά τη διαβίβαση των πληροφοριών αυτών. Περαιτέρω, η σύσταση του Συμβουλίου τέθηκε σε ισχύ μετά την αρχική έγκριση των επιχειρησιακών προγραμμάτων, τα οποία κατά κανόνα δεν τροποποιήθηκαν δεόντως. Μολονότι η εν λόγω σύνδεση δεν είναι προαπαιτούμενο για την παροχή στήριξης από το ΕΚΤ, η απουσία της ενδέχεται να περιορίσει την προστιθέμενη αξία των υποστηριζόμενων από το ΕΚΤ παρεμβάσεων για την ικανοποίηση των ειδικών αναγκών των μακροχρόνια ανέργων (βλέπε σημεία [52-61](#)).

78 Εντοπίσαμε ορισμένες ελλείψεις στο πλαίσιο της παρακολούθησης και αξιολόγησης του ΕΚΠ για την περίοδο 2014-2020, οι οποίες ενδέχεται να εμποδίσουν την Επιτροπή να αποκτήσει πλήρη εικόνα για την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων του ΕΚΤ όσον αφορά τη στήριξη για τους μακροχρόνια ανέργους. Ειδικότερα, δεν υπάρχει κανένας κοινός δείκτης αποτελεσμάτων που να συνδέεται με τους μακροχρόνια ανέργους, ο δε κοινός δείκτης εκροών που συνδέεται με τους μακροχρόνια ανέργους δεν χρησιμοποιείται πάντοτε για τον καθορισμό των στόχων. Κατά συνέπεια, καθίσταται δυσχερής η παρακολούθηση των επιτευγμάτων του ΕΚΤ για τους μακροχρόνια ανέργους. Εξάλλου, υπάρχουν ελάχιστες αξιολογήσεις σχετικά με τη μακροχρόνια ανεργία (βλέπε σημεία [62-75](#)).

79 Η πανδημία COVID-19 ενδέχεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στον αριθμό και την κατάσταση των μακροχρόνια ανέργων. Στο πλαίσιο αυτό, απευθύνουμε τις

ακόλουθες τρεις συστάσεις, οι οποίες στο σύνολό τους αναφέρονται στην περίοδο προγραμματισμού 2021-2027 και αποσκοπούν στη βελτίωση του προγραμματισμού με σκοπό την παροχή προσφορότερης συνδρομής στους μακροχρόνια ανέργους της ΕΕ.

Σύσταση 1 – Να στοχεύει η στήριξη του ΕΚΤ για την «πρόσβαση στην απασχόληση» στους μακροχρόνια ανέργους στις περιπτώσεις που το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας είναι υψηλό

Όσον αφορά την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027, η Επιτροπή θα πρέπει να επιμείνει να στοχεύουν τα κράτη μέλη ειδικά τους μακροχρόνια ανέργους και τις ανάγκες τους μέσω της στήριξης του ΕΚΤ+ στις περιπτώσεις που το ποσοστό της ανεργίας σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο είναι υψηλό.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: Κατά την έγκριση (ή τροποποίηση) των προγραμμάτων του ΕΚΤ+ για την περίοδο 2021-2027.

Σύσταση 2 – Να συνδέεται η στήριξη του ΕΚΤ για «πρόσβαση στην απασχόληση» με εξατομικευμένη προσέγγιση για τους μακροχρόνια ανέργους

Η Επιτροπή θα πρέπει να επιμείνει ώστε τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν εξατομικευμένη προσέγγιση για όλους τους μακροχρόνια ανέργους κατά την υλοποίηση των μέτρων «πρόσβασης στην απασχόληση» στο πλαίσιο του νέου ΕΚΤ+, λαμβάνοντας υπόψη τα προφίλ των αναζητούντων εργασία και την αξιολόγηση των αναγκών τους.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: Κατά την έγκριση (ή τροποποίηση) των προγραμμάτων του ΕΚΤ+ για την περίοδο 2021-2027.

Σύσταση 3 – Να αξιολογηθούν τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί με τη στήριξη του ΕΚΤ για την «πρόσβαση στην απασχόληση» όσον αφορά τη μακροχρόνια ανεργία

Στο πλαίσιο της εκ των υστέρων αξιολόγησης της περιόδου 2014-2020 και της ενδιάμεσης αξιολόγησης της νέας περιόδου 2021-2027, η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα των μέτρων «πρόσβασης στην απασχόληση»

για τους μακροχρόνια ανέργους. Τα συμπεράσματα αυτών των αξιολογήσεων θα πρέπει να οδηγήσουν σε δράσεις απόκρισης εντός των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής (όπως ο συνυπολογισμός των συμπερασμάτων κατά την αξιολόγηση των τροποποιήσεων του προγράμματος μετά το 2025, κατά περίπτωση), καθώς και στη διάδοση ορθών πρακτικών μεταξύ και εντός των εθνικών και των περιφερειακών αρχών που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή των μέτρων «πρόσβασης στην απασχόληση» στα κράτη μέλη.

Χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της σύστασης: Έως το πρώτο τρίμηνο του 2025 για τις εκ των υστέρων και τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα II, του οποίου προεδρεύει η Iliana IVANOVA, μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, στις 28 Οκτωβρίου 2021.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Klaus-Heiner LEHNE
Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι - Αριθμός μακροχρόνια ανέργων, ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας ως ποσοστό της συνολικής ανεργίας και ποσοστό μακροχρόνιων ανέργων ως ποσοστό του ενεργού πληθυσμού στην ΕΕ, 2009-2020

Σύνολο μακροχρόνια ανέργων (ηλικίας 15 έως 74 ετών, χιλιάδες)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΕΕ των 27	6 507	8 260	8 971	10 247	11 445	11 430	10 404	9 203	7 951	6 823	5 891	5 264
BE	168	197	167	165	192	211	218	201	172	146	119	118
BG	103	162	210	226	250	232	187	146	114	101	81	76
CZ	106	157	142	159	160	141	127	89	54	37	33	30
DK	17	42	51	60	51	48	47	36	35	29	25	28
DE	1 450	1 333	1 141	1 003	968	919	851	723	675	601	520	489
EE	25	52	49	37	26	22	16	15	13	9	6	8
IE	81	155	195	204	178	147	121	98	71	50	39	32
EL	196	285	435	706	893	937	875	814	747	644	574	502
ES	989	1 700	2 085	2 578	3 006	2 965	2 609	2 167	1 742	1 452	1 229	1 133
FR	955	1 140	1 122	1 224	1 320	1 328	1 342	1 348	1 256	1 115	996	858
HR	99	125	158	189	202	191	193	121	84	61	43	38
IT	844	987	1 059	1 415	1 730	1 966	1 762	1 728	1 682	1 600	1 445	1 191
CY	2	5	7	15	26	33	29	24	19	12	9	10
LV	50	93	91	81	58	46	44	40	32	30	23	21
LT	50	113	119	97	74	71	57	45	39	29	28	36
LU	3	3	3	4	5	4	5	6	6	4	4	5
HU	173	230	222	214	214	163	140	109	77	66	51	52
MT	5	7	7	7	7	6	6	5	5	4	2	3
NL	95	116	140	170	226	258	264	223	173	128	95	83
AT	48	52	51	52	57	67	74	87	83	64	51	60
PL	428	513	617	706	761	669	512	372	262	177	120	107
PT	228	307	333	408	482	433	371	317	231	160	145	117
RO	215	225	271	277	295	258	274	265	186	167	150	135
SI	18	33	37	43	52	53	47	42	32	23	20	20
SK	175	249	248	254	271	252	207	160	140	111	92	87
FI	37	53	46	44	45	51	61	61	57	44	32	33
SE	54	77	74	74	73	75	76	68	67	60	51	63

Σημείωση: Σύμφωνα με την Επιτροπή, τον Οκτώβριο του 2021 πραγματοποιήθηκε σημαντική αναθεώρηση (προς τα κάτω) για τη Γαλλία, λόγω μεθοδολογικών βελτιώσεων.

Πηγή: Eurostat (Πίνακας με κωδικό «une_ltu_a» του Ιουλίου 2021).

Οι μακροχρόνια άνεργοι ως ποσοστό των ανέργων (ηλικίας 15 έως 74 ετών)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΕΕ των 27	34,2	40,6	43,9	45,4	48,3	50,4	49,6	48,0	46,3	44,4	41,4	35,4
BE	44,2	48,7	48,3	44,6	46,0	49,9	51,7	51,6	48,6	48,7	43,5	41,6
BG	43,3	46,1	55,7	55,2	57,3	60,4	61,2	59,1	55,0	58,4	56,6	45,0
CZ	30,0	40,9	40,6	43,4	43,4	43,5	47,3	42,1	35,0	30,5	30,0	22,1
DK	9,0	18,7	22,7	26,6	24,5	24,3	25,7	20,4	20,5	19,1	16,4	16,4
DE	44,9	46,8	47,6	45,1	44,4	44,0	43,6	40,8	41,7	40,9	37,8	29,6
EE	27,3	45,3	57,3	54,7	44,5	45,3	38,3	31,6	33,5	24,9	20,0	17,1
IE	27,9	47,3	56,8	59,3	57,7	55,1	53,6	50,5	44,9	36,3	32,1	23,6
EL	40,4	44,6	49,3	59,1	67,1	73,5	73,1	72,0	72,8	70,3	70,1	66,5
ES	23,8	36,6	41,6	44,4	49,7	52,8	51,6	48,4	44,5	41,7	37,8	32,1
FR	36,4	42,5	42,1	42,9	43,6	43,9	43,9	45,4	45,1	41,6	40,0	36,5
HR	55,7	56,3	61,3	63,7	63,6	58,3	63,1	50,7	41,0	40,2	35,8	28,1
IT	44,3	48,0	51,4	52,6	56,4	60,8	58,1	57,4	57,8	58,1	56,0	51,5
CY	10,4	20,4	20,8	30,1	38,3	47,7	45,6	44,4	40,6	31,7	29,1	28,1
LV	25,8	45,0	54,5	52,1	48,4	42,9	45,3	41,4	37,6	41,6	38,0	27,3
LT	23,7	41,7	52,1	49,2	42,9	44,7	42,9	38,3	37,6	32,2	30,6	29,0
LU	23,1	29,3	28,8	30,3	30,4	27,4	28,4	34,8	38,1	24,7	22,8	25,5
HU	41,5	48,9	47,6	45,3	48,6	47,5	45,6	46,5	40,4	38,5	31,9	26,2
MT	42,0	59,5	60,3	61,3	57,3	51,1	50,1	50,5	50,8	48,1	25,1	25,5
NL	25,1	26,8	32,3	32,9	34,9	39,2	42,9	41,5	39,5	36,6	30,3	23,2
AT	21,7	25,4	26,3	24,9	24,6	27,2	29,2	32,3	33,4	28,9	25,1	24,5
PL	30,3	31,1	37,2	40,3	42,5	42,7	39,3	35,0	31,0	26,9	21,6	20,0
PT	44,0	52,0	48,4	48,8	56,4	59,6	57,4	55,4	49,9	43,7	42,6	33,3
RO	31,6	34,5	41,0	44,2	45,2	41,1	43,9	50,0	41,4	44,1	42,4	29,9
SI	30,1	43,3	44,2	47,9	51,0	54,5	52,3	53,3	47,5	42,9	43,0	38,8
SK	54,0	64,0	67,9	67,3	70,2	70,2	65,8	60,2	62,4	61,8	58,2	47,8
FI	16,7	23,8	22,0	21,2	20,6	22,1	24,4	25,7	24,2	21,8	17,6	15,4
SE	13,1	18,1	19,0	18,3	17,7	18,2	19,6	18,3	18,5	17,2	13,7	13,9

Σημείωση: Σύμφωνα με την Επιτροπή, τον Οκτώβριο του 2021 πραγματοποιήθηκε σημαντική αναθεώρηση (προς τα κάτω) για τη Γαλλία, λόγω μεθοδολογικών βελτιώσεων.

Πηγή: Eurostat (Πίνακας με κωδικό «une_ltu_a» του Ιουλίου 2021).

Οι μακροχρόνια άνεργοι ως ποσοστό του ενεργού πληθυσμού (ηλικίας 15 έως 74 ετών)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΕΕ των 27	3,1	4,0	4,3	4,9	5,5	5,5	5,0	4,4	3,8	3,2	2,8	2,5
BE	3,5	4,0	3,5	3,4	3,9	4,3	4,4	4,0	3,5	2,9	2,3	2,3
BG	3,0	4,7	6,3	6,8	7,4	6,9	5,6	4,5	3,4	3,0	2,4	2,3
CZ	2,0	3,0	2,7	3,0	3,0	2,7	2,4	1,7	1,0	0,7	0,6	0,6
DK	0,6	1,4	1,8	2,1	1,8	1,7	1,6	1,2	1,2	1,0	0,8	0,9
DE	3,5	3,3	2,8	2,4	2,3	2,2	2,0	1,7	1,6	1,4	1,2	1,1
EE	3,7	7,6	7,1	5,5	3,8	3,3	2,4	2,1	1,9	1,3	0,9	1,2
IE	3,5	6,9	8,8	9,2	8,0	6,6	5,3	4,2	3,0	2,1	1,6	1,3
EL	3,9	5,7	8,8	14,5	18,5	19,5	18,2	17,0	15,6	13,6	12,2	10,9
ES	4,3	7,3	8,9	11,0	13,0	12,9	11,4	9,5	7,7	6,4	5,3	5,0
FR	3,3	3,9	3,9	4,2	4,5	4,5	4,6	4,6	4,2	3,8	3,4	2,9
HR	5,1	6,6	8,4	10,2	11,0	10,1	10,2	6,6	4,6	3,4	2,4	2,1
IT	3,4	4,0	4,3	5,6	6,9	7,7	6,9	6,7	6,5	6,2	5,6	4,7
CY	0,6	1,3	1,6	3,6	6,1	7,7	6,8	5,8	4,5	2,7	2,1	2,1
LV	4,5	8,8	8,8	7,8	5,7	4,6	4,5	4,0	3,3	3,1	2,4	2,2
LT	3,3	7,4	8,0	6,6	5,1	4,8	3,9	3,0	2,7	2,0	1,9	2,5
LU	1,2	1,3	1,4	1,6	1,8	1,6	1,9	2,2	2,1	1,4	1,3	1,7
HU	4,2	5,5	5,2	5,0	4,9	3,7	3,1	2,4	1,7	1,4	1,1	1,1
MT	2,9	4,1	3,9	3,8	3,5	2,9	2,7	2,4	2,0	1,8	0,9	1,1
NL	1,1	1,3	1,6	1,9	2,5	2,9	3,0	2,5	1,9	1,4	1,0	0,9
AT	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	1,5	1,7	1,9	1,8	1,4	1,1	1,3
PL	2,5	3,0	3,6	4,1	4,4	3,8	3,0	2,2	1,5	1,0	0,7	0,6
PT	4,2	5,7	6,2	7,7	9,3	8,4	7,2	6,2	4,5	3,1	2,8	2,3
RO	2,2	2,4	2,9	3,0	3,2	2,8	3,0	3,0	2,0	1,8	1,7	1,5
SI	1,8	3,2	3,6	4,3	5,2	5,3	4,7	4,3	3,1	2,2	1,9	1,9
SK	6,5	9,2	9,2	9,4	10,0	9,3	7,6	5,8	5,1	4,0	3,4	3,2
FI	1,4	2,0	1,7	1,6	1,7	1,9	2,3	2,3	2,1	1,6	1,2	1,2
SE	1,1	1,6	1,5	1,5	1,4	1,4	1,5	1,3	1,2	1,1	0,9	1,1

Σημείωση: Σύμφωνα με την Επιτροπή, τον Οκτώβριο του 2021 πραγματοποιήθηκε σημαντική αναθεώρηση (προς τα κάτω) για τη Γαλλία, λόγω μεθοδολογικών βελτιώσεων.

Πηγή: Eurostat (πίνακας με κωδικό «une_ltu_a» του Ιουλίου 2021).

Παράρτημα II - Ποσοστά μετάβασης στην απασχόληση

Ετήσια ποσοστά μετάβασης (%) στην απασχόληση για τους
βραχυχρόνια ανέργους και τους μακροχρόνια ανέργους

Κράτος μέλος	2013		2020	
	Βραχυχρόνια άνεργοι	Μακροχρόνια άνεργοι	Βραχυχρόνια άνεργοι	Μακροχρόνια άνεργοι
BE	-	-	31	6
BG	14	5	20	6
CZ	20	9	25	7
DK	38	27	36	29
EE	21	14	29	16
IE	20	7	29	11
EL	7	2	15	3
ES	20	8	27	9
FR	26	13	27	12
HR	14	7	19	12
IT	20	7	22	7
CY	18	8	28	11
LV	27	13	25	13
LT	17	8	21	6
HU	24	11	34	11
NL	22	14	33	16
AT	32	14	32	13
PL	14	9	26	12
PT	21	15	30	18
RO	13	5	17	7
SI	22	14	29	11
SK	11	5	20	4
FI	28	15	31	14
SE	27	14	25	16
EU ¹	21	11	25	11

¹ Μη σταθμισμένος μέσος όρος για την ΕΕ, υπολογισμένος χωρίς στοιχεία για τη Γερμανία, το Λουξεμβούργο, τη Μάλτα και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει πειραματικών στοιχείων της Eurostat (πίνακας με κωδικό «Ifsi_long_e01», του Μαΐου 2021)

Παράρτημα III - Κατανομή των κονδυλίων του ΕΚΤ στην επενδυτική προτεραιότητα 8i και ποσοστό εκτέλεσης
Κατανομή κονδυλίων στην επενδυτική προτεραιότητα 8i ανά κράτος μέλος — 2020 (σε ευρώ)

Κράτος μέλος	Προγραμματισμένο ποσό στην ΕΕ	Επιλέξιμες δαπάνες ΕΕ - επιλεγείσες δαπάνες	Δηλωθείσες επιλέξιμες δαπάνες ΕΕ
BE	191 903 026	190 193 535	91 593 488
BG	238 079 679	-	-
CZ	627 949 296	669 094 561	472 560 439
DE	43 899 353	49 987 988	31 250 981
EE	203 605 301	201 506 275	108 493 852
IE	137 020 369	137 020 369	69 252 967
EL	689 350 453	794 455 737	458 807 042
ES	1 165 396 613	1 403 342 253	713 153 320
FR	367 899 226	359 611 511	245 119 000
HR	249 084 283	224 992 196	50 968 076
IT	1 520 782 811	1 768 843 027	968 963 837
CY	9 255 000	11 448 330	9 254 166
LV	94 139 809	86 913 527	63 560 140
LT	355 400 146	358 753 273	294 828 926
LU	4 461 245	5 427 330	3 247 649
HU	1 013 454 498	833 491 384	602 099 375
MT	16 000 000	17 239 651	9 130 739
NL	25 146 085	27 923 935	12 878 687
AT	15 099 649	12 814 761	6 572 665
PL	1 625 458 684	1 387 268 530	1 027 041 808
PT	618 925 842	452 338 709	345 569 403
RO	527 453 819	517 392 594	237 369 693
SI	162 066 573	201 538 688	78 947 785
SK	1 218 722 796	933 919 506	531 679 661
FI	163 663 349	148 844 521	96 398 659
SE	130 371 130	186 072 279	101 043 073
ΕΕ	11 414 589 036	10 980 434 469	6 629 785 433

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Επιτροπής (του Ιουλίου 2021).

Ακρωνύμια και συντομογραφίες

ΓΔ EMPL: Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης

ΕΚΤ: Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΚΤ+: Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+

ΕΠ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

ΕΠΑΕ: Ενεργητική πολιτική για την αγορά εργασίας

ΚΚΔ: Κανονισμός περί κοινών διατάξεων

ΟΟΣΑ: Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

CO: Κοινός δείκτης εκρών

EMCO: Επιτροπή Απασχόλησης

ETB: Education and Training Board (Ιρλανδία)

LTU: Μακροχρόνια ανεργία

LTUs: Μακροχρόνια άνεργοι

NUTS 2: Ονοματολογία των εδαφικών στατιστικών μονάδων

STUs: Βραχυχρόνια άνεργοι

SURE: Ευρωπαϊκό μέσο προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης

Γλωσσάριο

Διαθέσιμοι να αναλάβουν εργασία αλλά μη αναζητούντες εργασία: Σύμφωνα με τον ορισμό της Eurostat, διαθέσιμοι να εργαστούν αλλά μη αναζητούντες εργασία είναι άτομα ηλικίας 15-74, τα οποία δεν απασχολούνται ούτε είναι άνεργοι που επιθυμούν να εργαστούν, είναι διαθέσιμα να αναλάβουν εργασία εντός των επόμενων δύο εβδομάδων αλλά δεν αναζητούν εργασία. Ο δείκτης αυτός καλύπτει τα άτομα τα οποία δεν εργάζονται και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για να εγγραφούν ως άνεργοι στα μητρώα ανέργων, επειδή δεν επιδιώκουν ενεργά να εργαστούν. Περιλαμβάνει τους «αποθαρρυσμένους» αναζητούντες εργασία και όσους δεν αναζητούν εργασία λόγω προσωπικών ή οικογενειακών περιστάσεων.

Εκ των προτέρων αιρεσιμότητες: Προϋποθέσεις, βασιζόμενες σε προκαθορισμένα κριτήρια στον ΚΚΔ, οι οποίες θεωρούνται προαπαιτούμενα για την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση των κονδυλίων της ΕΕ για όλα τα ΕΔΕΤ. Κατά την κατάρτιση ΕΠ στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ, του ΤΣ και του ΕΚΤ για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, τα κράτη μέλη έπρεπε να αξιολογούν κατά πόσον πληρούνταν οι εν λόγω προϋποθέσεις. Εάν αυτό δεν συνέβαινε, έπρεπε να καταρτισθούν σχέδια δράσης που θα διασφάλιζαν την εκπλήρωση των εν λόγω προϋποθέσεων έως την 31η Δεκεμβρίου 2016.

Επιμερισμένη διαχείριση: Μέθοδος εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΕΕ, στο πλαίσιο της οποίας η Επιτροπή εκχωρεί μεν καθήκοντα εκτέλεσης στα κράτη μέλη, διατηρεί ωστόσο την τελική ευθύνη.

Επιτροπή Απασχόλησης (EMCO): Η κύρια συμβουλευτική επιτροπή του Συμβουλίου για την απασχόληση και τις κοινωνικές υποθέσεις στον τομέα της απασχόλησης.

Επιτροπή παρακολούθησης: Επιτροπή που παρακολουθεί την υλοποίηση ενός ΕΠ. Σε αυτήν μετέχουν εκπρόσωποι των αρχών του οικείου κράτους μέλους (παραδείγματα χάριν εκπρόσωποι της διαχειριστικής αρχής, της αρχής πιστοποίησης και της αρχής ελέγχου, των φορέων υλοποίησης, των ενώσεων εργοδοτών και εργαζομένων και της κοινωνίας των πολιτών), καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως παρατηρητής.

Επιχειρησιακό πρόγραμμα (ΕΠ): Το βασικό πλαίσιο για την υλοποίηση χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων στον τομέα της συνοχής, εντός συγκεκριμένης περιόδου, το οποίο αντανάκλα τις προτεραιότητες και τους στόχους που ορίζονται στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης μεταξύ της Επιτροπής και μεμονωμένων κρατών μελών. Τα έργα που εντάσσονται σε ένα ΕΠ πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη ορισμένων στόχων, οι οποίοι καθορίζονται σε επίπεδο αξόνων προτεραιότητας του επιχειρησιακού προγράμματος. Η χρηματοδότηση του ΕΠ μπορεί να προέρχεται από

το ΕΤΠΑ, το ΤΣ ή/και το ΕΚΤ. Τα ΕΠ καταρτίζονται από το εκάστοτε κράτος μέλος και πρέπει να εγκριθούν από την Επιτροπή προτού εκτελεστεί οποιαδήποτε πράξη πληρωμής από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Το ΕΠ μπορεί να τροποποιηθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού μόνον εφόσον συμφωνήσουν αμφότερα τα μέρη.

Εστίαση στην «αφρόκρεμα»: Η αποτελεσματικότητα των ΕΠΑΕ μπορεί να κλονιστεί από το φαινόμενο της εστίασης στην «αφρόκρεμα», σύμφωνα με το οποίο επιλέγονται να συμμετάσχουν οι εργαζόμενοι με τις υψηλότερες πιθανότητες απασχόλησης. Το φαινόμενο αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία εάν οι αρμόδιοι για τον χειρισμό της υπόθεσης εντάσσουν τους αναζητούντες εργασία σε προγράμματα των ΕΠΑΕ και έχουν κίνητρο να αποδείξουν ότι το ποσοστό επαναπασχόλησης των εν λόγω εργαζομένων είναι υψηλό.

Ευρωπαϊκό Εξάμηνο: Κύκλος συντονισμού της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής της ΕΕ. Αποτελεί τμήμα του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εστιάζοντας στο πρώτο εξάμηνο κάθε έτους, εξ ου και η ονομασία του: «εξάμηνο». Κατά το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, τα κράτη μέλη ευθυγραμμίζουν τις δημοσιονομικές και οικονομικές τους πολιτικές προς τους στόχους και τους κανόνες που έχουν συμφωνηθεί σε ενωσιακό επίπεδο.

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ): Στόχος του είναι η ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της βελτίωσης της απασχόλησης και των ευκαιριών εξεύρεσης εργασίας (κυρίως μέσω μέτρων κατάρτισης), της παροχής κινήτρων για την επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης και της δημιουργίας περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας.

Δείκτες αποτελέσματος: Τιμές που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων που αποφέρουν τα χρηματοδοτούμενα έργα ή των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται σε επίπεδο επιχειρησιακού προγράμματος.

Δείκτες εκροών: Τιμές που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση των εκροών των χρηματοδοτούμενων πράξεων ή των εκροών σε επίπεδο επιχειρησιακού προγράμματος.

Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης: Εθνικοί φορείς αρμόδιοι για την εφαρμογή ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας και την παροχή υπηρεσιών απασχόλησης υψηλής ποιότητας με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον. Μπορούν να αποτελούν τμήμα των αρμόδιων υπουργείων, δημόσιων φορέων ή επιχειρήσεων δημοσίου δικαίου.

Πολιτική συνοχής: Ένας από τους μεγαλύτερους τομείς πολιτικής στον οποίο δαπανώνται κονδύλια του προϋπολογισμού της Ένωσης. Αποσκοπεί στη μείωση των

αναπτυξιακών ανισοτήτων μεταξύ των διαφόρων περιφερειών, μέσω της αναδιάρθρωσης παρακαμαζουσών βιομηχανικών περιοχών και της διαφοροποίησης των αγροτικών περιοχών, καθώς και στην ενθάρρυνση της διασυνοριακής, της διακρατικής και της διαπεριφερειακής συνεργασίας. Χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ).

Στρατηγική «Ευρώπη 2020»: Η στρατηγική ανάπτυξης της ΕΕ για την ανάκαμψη από την κρίση εντός της επόμενης δεκαετίας, η οποία περιλαμβάνει πέντε πρωταρχικούς στόχους που καλύπτουν τους εξής τομείς: απασχόληση, έρευνα και ανάπτυξη, κλίμα/ενέργεια, εκπαίδευση, κοινωνική ένταξη και μείωση της φτώχειας.

Συστάσεις ανά χώρα (ΣΑΧ): Έγγραφα που καταρτίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για κάθε χώρα τα οποία αναλύουν την οικονομική της κατάσταση και παρέχουν συστάσεις για τη λήψη μέτρων εντός χρονικής περιόδου 12 έως 18 μηνών.

Σύσταση του Συμβουλίου: Μέσο έμμεσης δράσης που αποσκοπεί στην προπαρασκευή της νομοθεσίας των κρατών μελών. Οι συστάσεις διαφέρουν από τους κανονισμούς, τις οδηγίες και τις αποφάσεις ως προς το ότι δεν είναι δεσμευτικές για τα κράτη μέλη. Μολονότι στερούνται νομικής ισχύος, εντούτοις δεν στερούνται πολιτικής βαρύτητας.

Eurofound: Οργανισμός της ΕΕ ο ρόλος του οποίου είναι να παρέχει πληροφορίες, συμβουλές και εμπειρογνωμοσύνη στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής της ΕΕ βάσει συγκριτικών στοιχείων, έρευνας και ανάλυσης.

Απαντήσεις της Επιτροπής

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=60158>

Χρονογραμμή

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=60158>

Κλιμάκιο ελέγχου

Οι ειδικές εκθέσεις του ΕΕΣ παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτό διενεργεί επί των πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ ή επί διαχειριστικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς του προϋπολογισμού. Το ΕΕΣ επιλέγει και σχεδιάζει τα εν λόγω ελεγκτικά έργα κατά τρόπον ώστε αυτά να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του πολιτικού και δημόσιου συμφέροντος.

Ο εν προκειμένω έλεγχος επιδόσεων διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου II Τομείς δαπανών που αφορούν τις επενδύσεις υπέρ της συνοχής, της ανάπτυξης και της κοινωνικής ένταξης, του οποίου προεδρεύει η Ιλιانا Ιβανονα, μέλος του ΕΕΣ. Ο εν προκειμένω έλεγχος διενεργήθηκε από τον Λάζαρο Στ. Λαζάρου, μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενο από τους Johan Adriaan Lok, προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου του, Αγαθοκλή Αργυρού, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο του, Pietro Puricella, ανώτερο διοικητικό στέλεχος, Fernando Pascual Gil, υπεύθυνο έργου, Aleksandra Klis-Lemieszonek, αναπληρώτρια υπεύθυνη έργου, Marjeta Leskovar, Marija Grgurić, Zuzana Gullova και Petra Karkosova, ελέγκτριες. Γλωσσική υποστήριξη παρείχαν οι Mark Smith, Miłosz Aponowicz, Tomasz Surdykowski και Paola Magnanelli.

Lazaros S. Lazarou

Johan Adriaan Lok

Agathoclis Argyrou

Pietro Puricella

Fernando Pascual Gil

Aleksandra Klis-Lemieszonek

Marjeta Leskovar

Marija Grguric

Milosz Aponowicz

Paola Magnanelli

Tomasz Surdykowski

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2021.

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) εφαρμόζεται δυνάμει της [απόφασης αριθ. 6-2019 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (παραδείγματος χάριν σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση, υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων από τον περαιτέρω χρήστη. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, παραδείγματος χάριν φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, υποχρεούστε να μεριμνήσετε για την απόκτηση των αναγκαίων δικαιωμάτων. Όταν λαμβάνεται έγκριση, η έγκριση αυτή ακυρώνει την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στην χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση και δεν σας παρέχεται σχετική άδεια.

Η «οικογένεια» των ιστοτόπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον τομέα europa.eu, παρέχει συνδέσμους προς ιστοτόπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν τους ελέγχει, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογοτύπου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογοτύπου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

PDF	ISBN 978-92-847-7026-7	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/278	QJ-AB-21-025-EL-N
HTML	ISBN 978-92-847-7054-0	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/176311	QJ-AB-21-025-EL-Q

Η μακροχρόνια ανεργία μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες για τα πληττόμενα άτομα και αρνητικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη και τα δημόσια οικονομικά. Η ΕΕ προσδιόρισε μια σειρά μέτρων πολιτικής για την αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας. Κατά την περίοδο 2014-2020, τα μέτρα για την «πρόσβαση στην απασχόληση» που χρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) προσέγγισαν πολλούς μακροχρόνια ανέργους, αλλά δεν στόχευαν ειδικά αυτούς. Επιπλέον, τα εν λόγω μέτρα του ΕΚΤ δεν ήταν πάντοτε προσαρμοσμένα στις ειδικές ανάγκες των μακροχρόνια ανέργων. Συνιστούμε τα εξής: να επιμείνει η Επιτροπή ώστε να στοχεύουν τα κράτη μέλη ειδικά τους μακροχρόνια ανέργους και τις ανάγκες τους, μέσω της στήριξης του ΕΚΤ+ για την περίοδο 2021-2027, να βασίζονται τα μέτρα για τους μακροχρόνια ανέργους σε εξατομικευμένη προσέγγιση και να αξιολογήσει η Επιτροπή την αποτελεσματικότητα των μέτρων «πρόσβασης στην απασχόληση» για τους μακροχρόνια άνεργους.

Ειδική έκθεση του ΕΕΣ υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/Pages/ContactForm.aspx
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors